

Aanwezig Voorzitter: Mevrouw E. Woudstra De heer T. Kaffa Forumleden: De heer A. Zoghbi (Wij.Rijswijk) De heer D. van Dam (Wij.Rijswijk) Mevrouw W. van der Weij (D66) Mevrouw E. Woudstra (D66) De heer M. van 't Eind (GroenLinks) De heer A. Mink (GroenLinks) Mevrouw L. de Bruijn (GroenLinks) De heer M. Stuijzand(PvdA) Mevrouw B. Niesen-de Haan (RB) De heer M. Weterings (RB) De heer D. Cupedo (BvR) De heer E. Braam (BvR) De heer U. Oelen (VVD) De heer M. van Enk (CDA) De heer J. Stam (CU)	
Aanwezige portefeuillehouders: Wethouder M. Wit Wethouder A. van de Laar	Griffie: Forumgriffier: de heer J. Hoefnagel Verslag: mevrouw F.S. Habiboellah

1. Opening

De voorzitter: Goedenavond, welkom bij het forum Stad van 16 januari. Vandaag dus het eerste forum in deze samenstelling in deze zaal. Uitgerust van start kunnen, enigszins. Beetje andere start dan anders. De voorzitter is ziek. Ik zal vervangen en gedurende de vergadering wordt even gekeken dat ik mijn inbreng kan doen en weer vervangen wordt, dat zal bij agendapunt tien zijn, en dan is er dan weer een vaste voorzitter die tot het eind met u verder gaat en wij zorgen samen voor een goede overdracht. Dan weet u dat. Naar aanleiding van vorige week, de techniek hebben we in de presentatie getest, dus alles zou het netjes moeten doen met de microfoons. Anders is er, iedereen dichtbij om te zorgen dat het alsnog gaat gebeuren.

2. Algemeen inspraakrecht

De voorzitter: Dus ik wens u vooral veel plezier en zou graag door willen gaan naar agendapunt twee, algemeen inspraakrecht voor inwoners. Er zijn twee mensen aanwezig. En nog heel even vooraf hè, insprekers krijgen tijd, ze adresseren u als raadsleden. U kunt eventueel een vraag stellen, u heeft natuurlijk ook op basis van de agenda daar gewoon uw inbreng te doen. Het is niet mogelijk om in discussie te gaan of rechtstreeks daar de vraag, antwoorden te doen. Dat is ook even belangrijk voor

de insprekers. U spreekt aan en achteraf en gedurende de vergadering kunt u altijd de raadsleden nog aanspreken. Zij kunnen aangeven hoe ze ermee verder gaan of hoe ze het oppakken. Dat vooraf. U heeft vijf minuten. Gaat uw gang, de heer Hooijer.

De heer Hooijer: Ik ga de techniek proberen. Beste leden van form Stad. Een jaar geleden stond ik hier ook. Ik luidde de alarmklok. Aanleiding was de VN-conferentie over biodiversiteit, COP 15 in Montreal. De schrikbarende achteruitgang van biodiversiteit in Nederland en de verantwoordelijkheid die Rijswijk zelf neemt slash zou moeten nemen om het tij te keren. Op mijn inspraak kreeg ik positieve reacties, zeker ook van een aantal van u. Ik was dan ook hoopvol dat we dit jaar een kentering zouden gaan zien. De toekomstige leefbaarheid en biodiversiteit bij elke beslissing en elk project hoog op de agenda zou komen te staan en dat de toetsing aan groenbeleid en monitoring van biodiversiteit vandaag de dag vanzelfsprekend zou zijn. Helaas is er maar weinig van dit alles terechtgekomen. De kwantitatieve toetsing aan het huidige fungerende Groenbeleidsplan en Stadsvisie heeft nog nooit plaatsgevonden. De kentallen daarin worden willens en wetens niet gebruikt. De twee jaar geleden beloofde methode van biodiversiteitsmonitoring is er nog steeds niet en lijkt er ook niet te komen. Natuurwaardekaarten vanuit een toekomstige omgevingsvisie komen sowieso veel te laat en houdt ons slechts aan het lijntje. Grote bouwprojecten worden gepresenteerd en aangenomen, onder aanname dat die de biodiversiteit in Rijswijk zullen bevorderen, zie onder andere Nieuwsblad Rijswijk van 30 november, maar er is echter geen kwantitatieve onderbouwing, geen nulmeting, geen tussentijdse metingen en geen eindmeting. Laat staan dat het toekomstig toenemend gebruik van het schaarse groen door mens en dier wordt meegewogen. Laat staan dat er verantwoordelijk voor daadwerkelijk een langdurig ecologisch onderhoud van de onder druk staande natuur wordt gebudgetteerd. Groene ambities binnen elk project zijn onmeetbaar, dus het resultaat is altijd goed en niemand is verantwoordelijk. En onder onze ogen gebeurt het, de Rijswijkse natuur holt achteruit. De hazen die er nog waren, zijn dit jaar doodgereden. Het Elsenburgerbos is door onder andere intensief gebruik nu al in deplorabele staat voor wat betreft de flora, wat rest in bramen, berenklauw en brandnetels. Insecten zijn er nauwelijks meer, vogelsoorten nemen af, worden er huisdieren opgegeten, opgejaagd of van hun biotoop ontnomen? Ransuil en watervleermuis komen straks niet meer voor in Rijswijk. Onderhoud vindt slechts zeer grofmazig plaats. Zo kan ik nog doorgaan, maar de gemeente meet geen biodiversiteit, dus weet het niet. Wat men gelukkig nog wel weet, is areaal groen. Zo is het aantal bomen in Rijswijk nu, volgens het plan dat voor u voorligt, 31.515. En dat zijn er, let op, 3500 minder dan de 35.000 die vorig jaar nog werden genoemd. Dit zijn er 20.000 minder dan werd er gerelateerd aan wat nu in het geldende Groenbeleidsplan staat als normgetal, namelijk één boom per inwoner. Hier wordt niets mee gedaan. We kunnen wel wachten op één straks in de omgevingsvisie herschreven groenbeleid, maar houden we onszelf met herschrijven niet keihard voor de gek? Beste leden van forum Stad. Ik kan nog lang doorgaan. Het groenbeheer zelf in Rijswijk, nog los van het feit dat die nu definitief losstaat van het fungerende groenbeleid, is vooral financieel gedreven. Onderhoud wordt ternauwernood gedaan om er voor de komende vijf jaar vanaf te zijn. En ik citeer nu een uitvoerder die we vroegen naar zijn opdracht. Met meldingen van achterstallig onderhoud op bomen, soms zelfs levensgevaarlijke situaties teweegbrengt, wordt niets gedaan, worden zelfs niet beantwoord. Zelfs de gebiedsregisseur kan daar geen vat op krijgen. Initiatieven door buurtbewoners om te vergroenen, net iets meer dan tegelwippen, worden pas na maanden na veelvuldig aandringen doorgestuurd, na weer heel lang wachten als voorlopig onhaalbaar, want nog niet geen visie en of geen financiële middelen gepareerd. Vorige week vrijdag stond er een alarmerend stuk in het AD over de zeer slechte staat van de natuur in de duinen, op een steenworp afstand van Rijswijk. Veel te lang is niets gedaan met een steeds intensiever gebruik door recreanten. Nu is het eigenlijk al te laat en zullen drastische maatregelen moeten worden genomen om de duinen en de biodiversiteit te redden. De

ecologische autoriteit dringt aan op onder andere een sterk gereguleerd gebruik van het gebied en veel strenger handhaven. Dus de toestand is zeer, zeer zorgwekkend. Wat ik u, namens vele bewoners van Rijswijk, opnieuw zou willen vragen: laat het in Rijswijk niet zover komen. Laat u geen zand in de ogen strooien, laat u niet misleiden door de mooie woorden bij elk groot project in Rijswijk. Hoe meer huizen, hoe beter voor de inheemse biodiversiteit. Makkelijk gezegd, want nu onmeetbaar en gewoon niet waar. De negatieve impact van mensen en huizen op de natuur is vele malen groter dan ambitieuze planmakers ons doen geloven of zelfs ons positief in de mond willen leggen. Bekijk vandaag het voorliggende Groenbeheersplan alsjeblieft door realistische ogen. Kijk wat de echte gevolgen zijn en eis eerst en vooral een stevig en objectief toetsbaar onderliggend beleid en doe dat dan ook op zeer korte termijn. Vandaag luid ik dan opnieuw de noodklok, opnieuw de alarmklok en doe opnieuw een beroep op uw kennis, kunde, verantwoordelijkheidsgevoel en daadkracht. Laat Rijswijk niet dood bloeien. Hartelijk bedankt en mede natuurlijk namens Delfland en de stichting PasgeldNatuurlijk. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Precies vijf minuten, prachtig getimed. Dank voor uw inbreng. Zijn er vragen? Nee. Dan nodig ik graag de tweede inspreker uit. De heer Pots over verkeersveiligheid.

De heer Pots: Goedenavond. Fijn dat ik hier aanwezig mag zijn om u toe te spreken. 30 oktober jongstleden heeft er een heel groot verkeersongeluk plaatsgevonden bij mij om de hoek en dat was in de laatste dertien jaar ongeveer het veertigste verkeersongeluk wat daar plaatsvond. De klap was deze maal zo hard, dat het boven het geluid van mijn televisie uitkwam. Als ik dan voor de ramen gaan staan en ga kijken wat de schade is, hoef ik de politie niet meer te bellen, want dan heeft de hele flat al gebeld en staan we met 72 man op het balkon te kijken wanneer alles weer opgeruimd is. Sinds dertien jaar woon ik in de flats aan de Thomas Jeffersonlaan met uitzicht op de verkeerskruising Schaapweg Generaal Spoorlaan. Op dit verkeerspunt hebben we een aardig gemiddelde van zo'n drie aanrijdingen per maand. Aanrijdingen, waarvan de klap dikwijls boven het geluid van mijn tv of radio in mijn huis gaat. Aanrijdingen alwaar de hulpdiensten voor moeten komen. Dan heb ik het niet over de kleinere aanrijdingen, die de verkeersdeelnemers onderling oplossen. De afgelopen dertien jaar heb ik de gesprekken tussen de Rijswijkse overheid en buurtgenoten gevolgd via de Rijswijkse media, het internet en gesprekken in de buurt. Ik voelde mee met mijn buurtgenoten, die mijns inziens iedere keer met het bekende zogenaamde kluitje het riet werden ingestuurd. Redenen als: een rotonde hindert het openbaar vervoer, het vrachtvervoer. Drempels hinderen de hulpdiensten. En tussen zebrapaden dienen uiterste afstanden te zijn. Even ter verduidelijking: de Schaapweg heeft al drie later aangelegde rotondes. Die hinderen het OV en het vrachtverkeer niet, is mijn vraag? Als ex-chauffeur van de ambulance weet ik dat drempels de hulpdiensten niet hinderen, mits we maar weten waar ze liggen. Kwestie van binnenkort even een goede communicatie tussen de gemeente en de meldkamer. Ik heb in Haaglanden, dus in de omgeving van Rijswijk, voldoende zebrapaden gezien met soms wel drie in één straat. Werkelijke goedkope oplossing voor het probleem Generaal Spoorlaan Schaapweg: maak van deze prachtige racebocht, uitroepteken staat hier, een T-splitsing met voorrang vanaf rechts, de Generaal Spoorlaan. Geen stoplichten en geen andere dure dingen als een rotonde, gewoon heel simpel een T-splitsing, waar verkeer van rechts voorrang heeft. Het verkeer vanaf de Generaal Spoorlaan moet dan meer afremmen, dus plaats voor de kruising een lichte drempel. Het verkeer op de Schaapweg, ook een lichte drempel voor de kruising om racen te voorkomen en mijns inziens zijn de problemen voor onze buurt opgelost. Als buschauffeurs van lijn 23 nu inmiddels hun bus verlaten in de avondspits om medeweggebruikers uit te kaffen, overtredingen te maken om het verkeerspunt sneller te kunnen passeren. Dan moet er wel heel wat gebeurd zijn in het verleden, eer zij dat doen. U allen hier aanwezig hebben als het goed is mijn mail, de datum vier december, in uw bezit, alwaar wat meer informatie omtrent deze kwestie. Om vanavond uw kostbare tijd te sparen wil ik u het voorstel doen

om binnenkort bij mij in de auto rijdend de verkeerssituatie van alle kanten te bekijken en van mijn kant te becommentariëren en uit te leggen. Ik dank u voor uw aandacht en wacht besluiten af omtrent deze Rijswijkse kwestie, namens de Vereniging van Eigenaren Thomas Jeffersonlaan Kennedylaan, de Huurdersvereniging Thomas Jeffersonlaan Kennedylaan, de bewonersorganisatie Steenvoorde-Noord, maar ook vele particuliere bewoners privé. Dank u wel voor uw aandacht.

De voorzitter: Dank u wel. Ook netjes binnen de tijd, dank u wel voor uw aandacht. Ik zie dat er vragen zijn. De heer Zoghbi.

De heer Zoghbi: Ja. Dank u wel voor uw inbreng. U geeft aan dat u een mail gestuurd heeft 4 december. Die hebben we, ik in ieder geval, niet ontvangen.

De voorzitter: Ik zal even aan de griffie vragen om te kijken of de 4 december mail goed is aangekomen en anders alsnog naar de raadsleden gestuurd kan worden. Dat is dan zorgen we ... Mocht dat niet zo zijn, kan de griffie even contact met u opnemen om te kijken of dat nog kan. De heer Weterings.

De heer Weterings: Hij is onder RA-brief geagendeerd. Ten minste, hij staat ook vandaag op de agenda.

De voorzitter: Kijk, hij is al gevonden, hij staat op de lijst voor vandaag hoor ik. Dan komt hij vanzelf naar boven. De heer Weterings.

De heer Weterings: Nog een vraag aan de heer Pots. U noemt een aantal organisaties op namens u praat. Hebben die ook al de gemeente verwittigd van de plannen, van deze problemen rondom dat punt wat u opnoemt? Zijn er al vaker meldingen gemaakt bij de gemeente over dit punt?

De heer Pots: Ikzelf ben dertien jaar inwoner van Rijswijk en heb al die organisaties die ik zojuist noem gelezen in het Rijswijks Nieuwsblad onder meer, dat weekkrantje. Ik heb diverse mensen gesproken die dus mensen van de raad, van de vorige raden hebben gesproken. Er zijn een heleboel gesprekken geweest met de drie dingen die ik dus noem, een rotonde hindert het openbaar vervoer, terwijl zestig meter verderop wel een rotonde wordt gemaakt. Op een gegeven moment waren de bochten te strak. Ik heb veel gesprekken, helaas veel smoesjes ook mogen aanhoren. Voor mij was de druppel die de emmer deed overlopen om ook in actie te komen, net als alle andere Rijswijkse mensen die daar wonen, was de laatste klap van 30 oktober jongstleden. Daarin zaten twee verschillende auto's, twee moeders die eentje haar dochtertje van het zwemmen ging halen in de Schilp en haar andere dochtertje ging wegbrengen. Dus het waren twee moeders die bekend waren in de buurt en dan toch een aanrijding krijgen. Dat betreurde mij enorm.

De voorzitter: Duidelijk. Dank u wel. Ik zag nog vragen op rechts, klopt dat? De heer Van Enk, had u ook nog vragen? Nee, was alleen een procedure-opmerking. Dank u wel, dank voor uw inbreng en uw openhartigheid.

3. Lijst van ingekomen stukken: vaststelling wijze van afdoening

De voorzitter: Dan ga ik graag door met de agenda. Ingekomen stukken, vaststelling van de wijze van afdoening. Is iedereen akkoord met de wijze van afdoening? De heer Van Enk.

De heer Van Enk: Ja voorzitter, daar wil ik graag wel via u een voorstel aan het forum doen en dat is om de RIB-stukken die gaan over bestemmingsplannen, om die op D te zetten vanaf vanavond en dat ook structureel te doen de komende keren. De reden daarvoor is dat we natuurlijk een heleboel

ontwikkelingen hebben qua ruimtelijke ordening in Rijswijk. We hebben vanavond toevallig een hele dunne agenda, dus er is tijd als er vragen over zijn of die ontwikkelingen, om die te kunnen stellen. Nu is de wethouder daar natuurlijk niet op voorbereid, maar het is ook mijn bedoeling om dat in algemene zin de mogelijkheid te geven. Dus geen detailvragen, zoals er misschien op een presentatie worden gedaan, maar gewoon algemene vragen. En een voorbeeld wil ik graag noemen meteen om even het voorstel helder te maken. Er staan drie ontwikkelingen hier rond het Havenkwartier en daar hebben we ooit vastgesteld maximaal 2000 tot 2500 woningen. En dan zou je uit die stukken de indruk kunnen krijgen dat we misschien die grens gaan passeren, die maximumgrens, maar dat kan je daar zo als gemiddeld raadslid niet uithalen, want je kan natuurlijk naar de landelijke website en dan zie je tientallen documenten over die stukken met honderden pagina's wat ze allemaal wettelijk vereist, maar daar kun je dat als raadslid niet uithalen. En om nu te wachten tot over een jaar weer een presentatie is, dat heeft het nadeel dat het ook besloten is. Daarom mijn voorstel om het standaard niet op C, maar op D te zetten en ons de gelegenheid te geven om algemene vragen te stellen.

De voorzitter: Ik denk dat uw verzoek valt onder waar we met Samen naar Beter aan het kijken zijn hoe veranderen we het en het beste via het presidium, net even overlegd met de griffie, gedaan kan worden. Maar graag even de andere woordvoerders het woord. Mocht iemand hierop willen reageren, dan kan dat er vast meegenomen worden. De heer Van Dam.

De heer Van Dam: Nou, ik ben het met de heer Van Enk eens dat als er ruimte is op de agenda, zoals vanavond, dat het dan geen slecht idee is om inderdaad dit soort belangrijke stukken te bespreken, aangezien het wel gaat over de groei van onze stad. Het voorstel om dat in het presidium nog een keer op de agenda te zetten vind ik ook prima.

De voorzitter: Ja, omdat we daar de verzoeken doen en de agenda bepalen. En die RIB's komen natuurlijk nu binnen. Dus als ze daar een algemene lijn in hebben of gaan veranderen is het goed om daar te bespreken. Ik snap uw voorstel, en u heeft natuurlijk altijd het recht om nu te zeggen: voor volgend forum wil ik ze graag allemaal op de agenda zetten. Voor vanavond, dan had u het inderdaad wat eerder moeten doen. Maar voor volgend forum kan het nu nog. En het andere punt zullen we noteren voor bespreking in het presidium. Ja, mevrouw Niesen?

Mevrouw De Haan-Niesen: Ik steun het voorstel van de heer Van Enk en wil graag ook samen met het CDA de RIB-brieven agenderen voor het volgende Forum.

De voorzitter: Ja. We zeggen ... Wilt u het, heer Van Enk, wilt u overnemen dat het volgende keer in zijn geheel allen onder één agendapunt gezet wordt, zodat u daarop kan reageren of wilt u alsnog naar het presidium? Wilt u zowel naar het presidium voor de toekomst, zeg maar optie C, en het ook voor volgende keer onder één agendapunt agenderen?

De heer Van Enk: Dat kan allemaal, maar voor vanavond, omdat we een hele kleine agenda hebben, lijkt het me goed inderdaad om het op één agendapunt te agenderen. Voor algemene vragen en als de wethouder moet passen, dan is daar alle begrip voor.

De voorzitter: U wilt het dus vanavond nog agenderen in zijn geheel, algemene vragen over bestemmingsplannen. De heer Oelen.

De heer Oelen: En dat steun ik dan gek genoeg wel weer niet, want ik ga ervan uit dat de wethouder vast wel hele slimme antwoorden kan geven op de ongetwijfeld nog slimmere vragen van de heer Van Enk, maar ik heb de stukken voor vanavond niet met die ogen bekeken. Dus als wij het wel willen

behandelen, dan zou ik zeggen: doe het maar onder één keer voor de volgende keer. En overigens steun ik de algemene lijnen die wel in het presidium komen die de heer Van Enk voorstelt.

De voorzitter: Duidelijk. De andere aanwezigen. De heer Zoghbi.

De heer Zoghbi: Ja, wij zouden graag RIB 23112 willen agenderen aan het volgende forum.

De voorzitter: Ja, dat is een andere. Ik wilde nog heel even het voorstel van de heer Van Enk, want dan weet ik of er een meerderheid is om het vanavond te bespreken of volgende keer. Dat is de vraag die voorligt. De heer Braam.

De heer Braam: Ik kan heel kort zijn. Ik sluit me aan bij de VVD. Wat mij betreft de gangbare procedure volgen. Dus of de volgende vergadering behandelen, maar sowieso lijkt het me verstandig om in het presidium één en ander goed af te kaarten.

De voorzitter: Mevrouw Van der Weij?

Mevrouw Van der Weij: Ik sluit me daar ook bij aan. Niet nu behandelen, ook gegeven de voorbereidingstijd die we niet hebben gehad. Maar wel als we het dan doen, goed doen en dan de volgende keer na overleg in het presidium.

De voorzitter: Ja. GroenLinks.

De heer Mink: Dank, voorzitter. Ik sluit me ook aan bij de VVD. Ik denk dat het verstandig is om dit gewoon via het presidium een goede lijn te kiezen, ook vanwege de net ingevoerde Omgevingswet. En overigens, in een aantal bestemmingsplannen zijn gewoon binnenplanse afwijkingsmogelijkheden opgenomen, waarbij het college bandbreedte krijgt om vergunningen te verlenen. Kijk, als de discussie zich daarop toespitst, dan moeten we het daar een keer in een volgend forum over gaan hebben, maar ik heb liever eerst dat er gewoon één lijn in het presidium wordt gekozen.

De voorzitter: Dank. Kan ik nog kijken naar de PvdA? Niet een voorkeur?

De heer Stuijzand: Hetzelfde als de VVD.

De voorzitter: Hetzelfde als de VVD. Dank. Dan zie ik een meerderheid die dat eerst nog even langs het presidium en dan wel wil agenderen voor volgende keer. Uw oproep is volgens mij duidelijk gehoord en genoteerd, met dank.

De heer Van Enk: Ik probeer het in de pauze wel even met een wethouder.

De voorzitter: Het staat u altijd vrij om tussendoor te doen, maar als u het woord vraagt, mag het via de voorzitter. Maar dat staat u natuurlijk altijd vrij. Ik hoor dat er nog een agenderingsverzoek is voor RIB 23112, door Wij., uitkomst uitvoering motie Staakt het inzamelen. Dat zou dan voor volgend Forum ook zijn. Is daar steun voor? Ja, ik zie Rijswijks Belang. Genoteerd, wordt geagendeerd voor volgend Forum. Nog andere vragen over de ingekomen stukken? Is de lijst daarmee vastgesteld en de behandeling ook.

4. Vaststelling agenda

De voorzitter: De agenda voor vanavond, na de opmerking van de heer Van Enk van net, maar dat is voor volgende keer, is daarmee ook vastgesteld. Ik zie geen opmerkingen.

5. Mededelingen college

De voorzitter: Ik heb geen mededelingen van het college doorgekregen. Ik kijk even naar het college. Dat is nog niet veranderd.

6. Terugkoppeling gemeenschappelijke regelingen

De voorzitter: Gaan we door een agendapunt zes, terugkoppeling gemeenschappelijke regelingen. Vanuit de raad geen nieuws vanuit de gemeenschappelijke regelingen.

7. Overzicht toezeggingen en moties

De voorzitter: Dan het overzicht toezeggingen en moties, agendapunt zeven. De griffie is nog bezig met de inhaalslag. Ik weet niet of iemand daar nog wat over wil zeggen verder? Ik kijk rond, zie dat dat niet het geval is. De heer Van Dam.

De heer Van Dam: Wanneer is die inhaalslag dan klaar? Volgend forum?

De voorzitter: We noteren, maar dat hebben we het vorige forum ook genoteerd, voor volgend forum. Maar volgens mij hebben we al wel geconstateerd wat de stand van zaken bij de griffie is, dus wellicht moeten we deze ook even bij het presidium terug laten komen. Ja daarom, twee keer vragen en we laten het noteren zodat het bij het presidium voor het volgende forum terugkomt of de lijst van moties en toezeggingen er dan netjes ligt. Niet te veel beloven. Hij moet ook goed zijn. Dat zullen we er maar bij zeggen.

8. Vaststellen Forumverslag 30 november 2023

De voorzitter: Punt acht, vaststelling Forumverslag. Iemand opmerkingen over het Forumverslag? Nee.

9. Raadsvoorstel Beheerplan Wegen 2024-2028 (RV23-101)

De voorzitter: Dan gaan we door naar punt negen en dat is het beheerplan Wegen 2024-2028. Wie wil daarover het woord? Als er partijen hun hand op kunnen steken zie ik vijf woordvoerders. Dan ga ik het lijstje af, begin ik graag bij de VVD.

De heer Oelen: Ja. Dank voorzitter, dank college voor het beheerplan Wegen, wat vanavond voorligt ter technische bespreking. Ik heb om te beginnen wat vragen over het financiële deel van het plan. We starten als ik het plan goed heb begrepen, al met een tekort en daardoor met een greep in de algemene reserve. En ja, het is een forum, dus we zouden ons moeten beperken tot bepaalde technisch vragen, maar ik kan het toch niet laten om ook nog wat politieke opmerking hierdoorheen te fietsen. En die greep in die algemene reserve gebeurt al in de tijd waarbij de financiële positie van de gemeente niet al te goed is. Dus ik zou als eerste willen vragen: worden hier dan wel de juiste keuzes in dit plan gemaakt, ook ten aanzien van de financiële onderbouwing en zou de wethouder iets kunnen vertellen over welke alternatieven allemaal zijn overwogen? Tweede punt, en dat

relateert daaraan, is dat er wel wordt opgemerkt dat er allerlei nieuwe projecten nog niet zijn meegenomen in het plan. Voor wat betreft de realisatie van dit project, dat zit in de projectbegroting, maar op enig moment moet het overgaan naar het beheer en dat is nog niet meegenomen in het plan. Dus dat geldt, neem ik aan, ook voor de financiën. Heeft het college überhaupt nagedacht over de vraag welke kosten hier dan nog mee in de toekomst zijn gemoeid en welke dekking het college daarvoor dan in gedachten heeft? De derde vraag betreft de streefwaarde. De gemeente streeft naar kwaliteit B, terwijl C verplicht wordt gesteld door de provincie. Laat ik duidelijk zijn, ik onderschrijf van harte dat we met zijn allen ernaar moeten streven dat we in een mooie, goed onderhouden stad willen wonen en moeten wonen, maar ook gelet het financiële plaatje en de onzekerheden die ik zonet ook benoemde, komt wel de vraag naar boven of we dit hogere niveau wel zouden moeten ambiëren. Maar die vraag, die kan ik voor mezelf pas goed beantwoorden als ik ook in een soort van, ja Jip en Janneke, Nijntjestaal uitgelegd krijg: wat is nu precies het verschil tussen kwaliteitsniveau B en wat is C? Want er staat wel een tabelletje in het plan, maar ik kan daar ... ja, als simpele burger weet ik niet wat het verschil is, dus als u dat misschien zo meteen wat nader kunt toelichten met voorbeelden wanneer het afdaalt naar C, terwijl u B wilt hebben. Dus wat krijgen we daar als Rijswijk dan extra voor terug? En wat is ook het financiële verschil tussen B en C, kunt u daar ook iets over zeggen? Nog een paar hele concrete vragen. Ik lees iets dat de ambitie is om dit jaar de Laan van Hoornwijck aan te pakken. Dat is volgens mij de weg die recent ook heel lang dicht is geweest, omdat de Hoornbrug vervangen werd, althans gerenoveerd werd. Begrijp ik het goed dat als de lijn van de Hoornwijck wordt aangepakt, dat de toegangsweg naar Rijswijk dan weer voor een bepaalde periode dicht gaat? Er wordt gesproken over een meekoppelkans Vredenburgweg Beatrixlaan in het kader van WarmtelinQ. Kunt u vertellen waar dat concreet om gaat? We hebben niet zulke hele goede ervaringen tot dusver in Rijswijk met meekoppelkansen die geld opleveren. Dus ik ben heel erg benieuwd waar dit om gaat. Herinrichting van het Akkertje. De kosten die uit het plan daarvoor zijn bedacht, de wegen eromheen, waar gaat dat precies over? En wat gaat er dan precies mis als dat geld wordt geschrapt? Staat in de bijlage een rijtje met probleemstraten uit het vorige beheerplan. Uit die bijlage blijkt ook dat slechts een deel van die problemen in de probleemstraten is opgelost. Hoe komt het dat niet alles is opgelost? En met name ook: wat betekent dat dan voor de ambitie die we nu hebben in dit plan? Hoe realiseerbaar, hoe uitvoerbaar is dat dan? Leggen wij nu misschien ook wel weer de lat te hoog? Kunt u daarop reflecteren? Een hele concreet vraag, maar daar komt u vast uit. In bijlage drie staan behoorlijke kostenposten per jaar opgenomen voor interne uren. Een ton ongeveer per jaar. Wat is daar de ratio van, wat is daar het achterliggende idee van? En tot slot de Schaapweg, maar dan een andere kruising, Schaapweg Sammersweg. Staat voor komend jaar op de rol. 2021 is er ook al een deklaag vervangen, blijkt uit het plan. Over een jaar is er sprake van een herinrichting. Is dit allemaal niet een klein beetje zonde? Gaan we wel goed met het geld om? Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Ga ik naar de heer Braam van Beter voor Rijswijk.

De heer Braam: Dank u wel, voorzitter. Mijn verhaal zal iets korter zijn dan de VVD. Het stuk wat we hebben ontvangen, dat is wat ons betreft in ieder geval een zet de goede richting op. Past ook in de lijn van het coalitieakkoord om in ieder geval een aantal slagen te maken als het gaat om de kwaliteit en de veiligheid in Rijswijk. En dan is het ook logisch dat je het niveau van de kwaliteit ophooft. En wat ons betreft is het dan ook prima dat we het niveau iets verder optrekken dan dat de provincie in ieder geval ons verplicht. Dus dat is positief te noemen. Dat het meer geld gaat kosten, dat konden we natuurlijk van tevoren al uitrekenen. De hoogte misschien nog niet exact, maar we konden wel inschatten dat er extra geld bij moet. Het enige wat natuurlijk altijd weer vervelend is, is dat van alle jaren het lijkt alsof die ruimte er wel is op één jaar na, het beruchte ravijnjaar 2026, waarin we duidelijk moeten kijken of daar alles wel in past. Maar ik kan me wel zo voorstellen dat als dat een

probleem is, dat je op een gegeven moment ergens een keuze maakt om zaken dan wel te versnellen, dat ze bij wijze van spreken deels al worden opgepakt in 2025 en je vervolgens in 2027 weer verder gaat met de plannen die er zijn, zodat je in 2026 een tijdelijke ombuiging kan realiseren, zonder dat het echt veel pijn doet binnen de gemeente. Ik vind het ook goed, ook al staat het er maar als een klein stukje natuurlijk in, dat ook het onkruidverhaal, want dat is echt een serieus dingetje. We praten niet alleen over onkruid in algemene zin, zoals straks ook nog bij het Groenbeheerplan aan de orde komt. Waar werkelijk stoepen, straten, noem maar op. Zodra er op een gegeven moment een klein beetje de zon gaat schijnen, dan schieten alle vormen van kruinen, laat ik het maar heel netjes nog zo noemen voor GroenLinks, die schieten allemaal de hoogte in op een manier dat je bij jezelf denkt: nou, het wordt tijd om daar weer eens een keer even lekker, ja ik zou haast zeggen gif over te sproeien, maar ja, dat ligt nogal gevoelig bij onze groene tak. Maar het is wel belangrijk dat het aangepakt wordt en dat is dus iets wat wel opvalt de afgelopen jaren, dat het steeds meer inzichtelijk is, maar dat er eigenlijk voor ons gevoel nog te weinig wordt gedaan. Voor mij is nog niet duidelijk uit dit voorstel of we daar een echte serieuze verbeterslag op maken, behalve dan wat ik in het Groenbeheerplan heb gelezen, waar mijn collega straks uiteraard op terugkomt. Voorzitter, daar wil ik het graag in de eerste termijn bij laten.

De voorzitter: Dank u wel. Ik ben benieuwd naar de groene tak. Rijswijks Belang had geen behoefte aan inbreng, nog wel?

Mevrouw De Haan-Niesen: Nee, dank u wel, nog niet voorzitter, voor de eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel. Ja. Ga ik door naar de heer Stuijtzand, PvdA.

De heer Stuijtzand: Ja, dank u voorzitter. En het college voor het beheerplan Wegen. We hebben met interesse kennisgenomen van dit plan. Hierover hebben wij alreeds schriftelijke vragen gesteld, maar onze fractie vraagt speciale aandacht voor de volgende twee vragen. Dat betreft de effectmeting, hoe wordt het succes van het beheerplan Wegen 2024-2028 gemeten in termen van het inlopen van de onderhoudsachterstand en het verminderen van meldingen van inwoners? Zijn hier specifieke KPI's voor vastgesteld om de beoogde effecten te evalueren? De deelvraag twee is de plankaart en toekomstige werkzaamheden. Hoe wordt ervoor gezorgd dat de plankaart zowel intern als via de website effectief wordt gebruikt om inwoners te informeren? Welke stappen worden ondernomen om ervoor te zorgen dat deze informatie begrijpelijk en toegankelijk zijn voor het publiek? Dank u voorzitter, voor de tijd en de aandacht. Dit was voor de eerste termijn, we wachten de beantwoording van de wethouder met nieuwsgierigheid af.

De voorzitter: Dank en dank voor het vooraf indienen van de vragen. GroenLinks, de heer ... U komt als zevende heb ik u genoteerd, de heer Van Enk.

De heer Mink: Dank, voorzitter. Allereerst een compliment vanuit GroenLinks aan het college over de aspecten duurzaamheid circulariteit. Nogal usance hè, mijnheer Braam die begon ook al een beetje over de groene tak hier aan tafel, maar ik wil toch gezegd hebben dat ik dat niet vaak zie in wegbeheerplannen van dit type gemeenten, waarin we een ambtelijke organisatie hebben die ook veel vooraan staat in dit soort thema's en goed materie vat. Dus daarvoor alle complimenten, maar tegelijkertijd ook wat zorgen. We hebben natuurlijk een groeiende stad. Hier gebeurt van alles. Het wordt ook warmer, het wegenonderhoud wordt ook duurder en al dat soort aspecten gaan toch een keer inwerken op het beschikbare budget voor wegenonderhoud. Als je kijkt naar het gekozen kwaliteitsniveau B, dan denk ik: nou heel mooi, het maakt wel wat uit als je kiest voor A, B of C, eerlijk gezegd. Maar er hangt ook gewoon een kostenplaatje aan en ik zie dat niet zozeer terugkomen in dit voorstel op dit moment. We zijn nu vooral bezig met het inlopen van achterstanden, zoals de beruchte probleemstraten, waarvan sommige al bijna tien jaar op het lijstje

staan. Daar komen ook nog een keer gebiedsontwikkelingen bij, die uiteindelijk aan de gemeente na een afkoopsom worden overgedragen. En daar komt ook nog bij dat we heel veel nuttig beleid willen invoeren, zoals snelheidsverlagingen op een aantal trajecten, asfaltering van fietspaden en noem het maar op. En dat werkt allemaal in op het beschikbare budget en dat is wel de spanning die GroenLinks in dit voorstel ziet. En op zichzelf alle steun en alle lof hiervoor. Maar we hebben ook wel behoefte aan wat meer doorkijken naar de toekomst toe. Want dit plan gaat natuurlijk over vier jaar, maar wat we hier doen is voor de langere termijn voor vijftig jaar op een aantal plekken. Wegen zijn dure en langdurige kapitaalgoederen. Het is kostbaar bezit voor ons allemaal. En juist in een wereld die zo verandert en op een aantal punten qua onderhoud en beheer ook duurder wordt, gaat het toch een keer knellen. En nu weet ik dat het moeilijk is om voorbij de vierjaarsgrens te kijken, maar zoals de heer Oelen ook aangaf, en met die vraag sympathiseer ik ook wel: er werkt best wel wat in op wegenbeheer. En nou ja, de vraag is natuurlijk: kunnen we eens wat verder kijken dan wat nu wordt voorgeschoteld en hoe ziet het college deze lijnen in algemene zin? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan mevrouw Van der Weij, D66.

Mevrouw Van der Weij: Dank u wel, voorzitter. Wij hebben ook onze vragen schriftelijk toegestuurd, dus ik zal een aantal even kort herhalen en de specifieke vragen over straten, zoals onder andere bij de Schaapweg, die kunnen dan wellicht later. Maar een aantal vragen die ik toch eventjes hier centraal wil stellen, is bijvoorbeeld de vraag over de toename van verkeer. Want we zien natuurlijk dat het inwonersaantal in Rijswijk enorm gaat groeien. En ik ben benieuwd waar dit plan op gebaseerd is, ook op die groei van inwoners en dus op de groei van vervoersbewegingen van zowel voetgangers, fietsers, auto's. We verwachten natuurlijk dat alles toeneemt, en het liefst ook OV. Hoe is dat meegenomen in dit plan? En als we het dan toch over scenario's hebben, stel nu dat we, net zoals de VVD in het begin al zei, toch wel een probleem kunnen hebben misschien met het budget, is er een onderscheid mogelijk tussen noodzakelijk en wenselijk onderhoud? Kunnen we daar iets van scenario's of prioriteiten in aanbrengen? Is dat mogelijk? Ik las ook in het stuk, bijvoorbeeld op pagina elf en op pagina acht over claims. Ik vind het natuurlijk heel fijn dat we claims proberen te voorkomen, maar ik wil toch nog benadrukken dat ik liever nog gewoon de ongelukken zelf probeer te voorkomen en de claims daar een gevolgtrekking van zijn qua volgorde. Op pagina zeventien wordt gesproken over geluidsoverlast. Ik ben benieuwd of ook over trillingen en luchtkwaliteit is nagedacht. Dat kwam niet zo terug in het stuk, maar misschien heb ik eroverheen gelezen. Wat ik al zei, wat vragen over verschillende straten. Maar die hebben we ook even ingediend, dus daar laat ik het voor nu bij. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Wij. Rijswijk, de heer Zoghbi.

De heer Zoghbi: Dank u wel, voorzitter. Ook wij hebben de stukken aandachtig gelezen. We hebben ook een aantal vragen, waaronder een aantal al gesteld zijn door de VVD, waaronder de vraag over de hoge kosten interne uren. Daarnaast willen we een vraag stellen over de financiële consequenties die we lezen voor 2024 van 98.874 euro. Dit lijkt op een structureel tekort en dit lijkt ons niet de bedoeling om een structureel tekort uit de algemene reserves te doen of te halen. Dus onze vraag aan de wethouder is: is dit alleen voor 2024 of is het voor de jaren daarop? Een toelichting daarop zou handig zijn voor ons. Een andere vraag is: we hebben een motie aangenomen over de privéauto, dat daar meer ruimte voor zou moeten komen in de raadsvoorstellen. Wij missen dat in dit voorstel. Het gaat voornamelijk over het STOMP-principe, waarin de privéauto achteraan staat en de voetganger en dus de reflectie hierop. En als laatste hadden we een vraag over de indexering. We zien diverse posten geïndexeerd tussen de 20 en 30 procent. We lezen terug dat dit aan de hand van het CBS is. Maar 30 procent lijkt ons iets te hoog in een markt waarin bepaalde grondstoffen nu

alweer aan het dalen zijn en de prijzen stagneren. Is daar niet een mogelijkheid om zelf onderzoek te doen naar de indexering van bepaalde prijzen? Dat waren de vragen voor nu, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik begreep dat het CDA nog inbreng wil leveren.

De heer Van Enk: Ja, de vraag is al half gesteld door D66. Maar ik vroeg mij bij het lezen van dit stuk af: moeten we niet gewoon volgen de plannen die we hebben vastgesteld in de vorige raadsperiode, over geluid en luchtvervuiling? Want in beide nota's, die toen met behoorlijk circus, zal ik maar zeggen, zijn vastgesteld naar raadpleging van onze hele bevolking. Die mochten allemaal op internet daar dingen over meegeven. Toen bleek uit beide stukken dat in de uitvoering werd verwezen naar het reguliere onderhoud van de wegen en dat dus eigenlijk pas maatregelen zouden worden genomen met andere wegbedekking, stil asfalt, noem maar op, op het moment dat die wegen aan de beurt zouden zijn voor onderhoud of vervanging. En eigenlijk, hier staat dan wel ergens op die pagina zeventien die wordt aangehaald: dat stemmen we af met een nog nader bij te stellen plan voor geluid, maar dat plan voor geluid hebben we toen met die toeters en bellen en dat hele proces vastgesteld en ik neem aan dat dat gewoon een hard uitgangspunt is voor de volgorde en de prioritering van dit wegbeheerplan en dat we ook die nieuwe soorten wegbedekking gaan volgen. Want dat hebben we twee jaar, drie jaar geleden als raad aan elkaar beloofd en aan de mensen beloofd. Dus ik zou daar graag van de wethouder een garantie voor willen hebben. En verder, ja ik denk dat het nooit goed is om te gaan bezuinigen op onderhoud, dus laten we daarvan wegblijven en laten we een structurele dekking gaan zoeken in onze normale begroting en het zeker niet uit een algemene reserve gaan halen. Ik zou daar graag voor de raad nog een alternatief voorstel van zien van het college. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik rond of daarmee de inbreng vanuit de raad rond is. Ja. Dan geef ik het woord aan de wethouder, de heer Wit.

De heer Wit: Ja, dank u wel voorzitter en dank ook aan de leden van de raad voor de vragen en de opmerkingen die er gekomen zijn op het stuk. Ik begin gewoon even vanaf begin af aan bij de VVD. De financiën, het tekort 98.000 euro geeft aan uit de algemene reserve. Nou, uit de algemene middelen inderdaad. Op het moment dat wij, wat ik net ook, wat de heer Zoghbi aangeeft: het is een vrij hoog percentage, 30 procent, wat er op een bepaalde grondstof aan indexering vooruit is geschoven. Maar 30 procent, dat is ook echt op asfalt en asfalt is één van de grootste kostenposten die we hebben en die 30 procent, ja daar kan ik natuurlijk wel heel veel zelf onderzoek naar doen. Ik maak een klein zijsprongetje, zoals u merkt. Heel veel onderzoek naar gaan doen, maar de cijfers van het CBS zijn over het algemeen daarin heel goed betrouwbaar en dit zijn ook de cijfers die wij vanuit de markt krijgen als we aanbestedingen doen. Dus ja, ik heb eigenlijk geen reden om daaraan te twijfelen. En ik wilde ook niet ... Kijk, ik had natuurlijk kunnen zeggen: ik ga alles zoeken, ook die laatste 98.000 euro ga ik zoeken op allerlei plekken om te kijken of we het toch nog voor elkaar krijgen, misschien toch nog wat dingen niet doen. Maar ik vind veiligheid en als we het hebben over asfalt wel van dusdanig belang dat we daar ook niet te veel op moeten gaan bezuinigen. En tegelijkertijd vind ik ook dat ik het signaal wel moet afgeven dat die kostenstijgingen echt reëel zijn. Dus we kunnen ook niet zeggen: ja, het blijft op het huidige niveau doorgaan. Die kostenstijgingen zijn er en we kunnen ook niet inschatten of die kostenstijgingen weer naar beneden gaan of dat dat nog verder gaat stijgen, want daar hebben we gewoon geen zekerheid over. Wat mij betreft is het dus ... In eerste instantie was het bedrag wat ik extra vroeg wat ik meer zou willen hebben voor onderhoud nog veel groter. Maar door goed creatief te kijken en ook in ogenschouw genomen de financiële situatie waar we momenteel in zitten, heb ik het kunnen beperken tot het bedrag wat hier nu staat. Dus dat is net wel even een iets andere insteek. U vraagt ook: nemen we dan wel de juiste keuzes, zijn er alternatieven? Ja, ik denk wel dat we de juiste keuzes maken, want het gaat hier echt

om het kwaliteitsniveau wat we willen houden, handhaven zodat we niet te ver achteruitgaan. Op het moment dat we echt naar niveau C of D toe zouden gaan, dan zouden we echt ook onveilige situaties kunnen creëren. U geeft aan: de provincie zet het op C en wij zetten het op B. Nou, met het huidige plan wat nu voorligt gaan we vooral D naar C brengen. Dat is denk ik het eerste wat we moeten doen. Achterstanden inlopen en plekken die potentieel gevaarlijk zijn, zo snel mogelijk oplossen. En die brengen we dan natuurlijk niet naar C. Op het moment dat wij een D-situatie tegenkomen, brengen we dat naar A of naar B, want ja, je gaat niet half iets aanleggen. En op het moment dat wij kijken naar de huidige areaal en er staan delen op C, dan gaan we gewoon prioriteren: welke stukken zijn dusdanig slecht aan het worden dat ze het risico lopen naar D te gaan? En die zullen we dan als eerste aanpakken. Dus dat is op die manier kijken we ook echt naar ons areaal en hebben we ook redelijk goed op orde, nou ik durf wel te zeggen heel goed op orde, wat we momenteel aan areaal hebben en hoe het erbij ligt. Ik denk ook eerlijk gezegd als we kijken naar het aantal meldingen wat we de afgelopen jaren gehad hebben, die gaan ook naar beneden. Dus ik denk ook echt als gemeente, en dat is dan even een compliment aan de organisatie zelf, maar hebben we het ook echt wel goed op orde. De overgang van projecten vraagt u naar, naar beheer. Ja, dat is altijd een lastige situatie natuurlijk. Op een gegeven moment gaan projecten over naar beheer. Het zijn vaak integrale herinrichtingen van straten. Dat kan zijn dat er een andere soort bestrating in komt, kan zijn dat een bestrating gewoon weer als nieuw is, dus dan heb je in de eerste instantie ook wat minder onderhoud, dus dan kan dat verder naar voren doorgeschoven worden. Bij grote gebiedsontwikkelingen is het wel de bedoeling dat een deel van het beheer ook binnen die ontwikkeling in de eerste jaren opgepakt worden. Dat zullen we straks ook bij het Groenbeheerplan zien. Daar hebben we ook echt de wens om dat op die manier in een anterieure overeenkomst op te nemen, zodat wij niet direct aan de lat staan. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat we niet moeten kijken naar de toekomst. We zien dat we areaalvergroting hebben, we zien ook dat er wegen bij gaan komen. Kijk maar naar Rijswijk Buiten. Die staan er nadrukkelijk even niet als wat er nu nog bijkomt in dit plan. Dus we hebben ons echt even gericht op wat hebben we nu, wat hebben we inzichtelijk, en niet wat we over een aantal jaar er nog bij gaan krijgen. Ik moet eventjes weer het één en ander aanzetten, want het gaat allemaal uit hier. Even kijken hoor. U heeft nog een aantal hele specifieke vragen inderdaad gesteld. Laan van Hoornwijck aanpakken, dat heeft niet weerslag op de brug. Dus die brug blijft gewoon functioneren zo en zo. Het gaat hier om de weg die eronderdoor loopt. Dus het kan wel zijn dat wellicht mensen verder moeten rijden, om moeten rijden om op de Laan van Hoornwijck te komen. Dat zou best kunnen, maar ik moet heel eerlijk zeggen: ik weet niet exact hoe de fasering er nu uit ziet, zover zijn we nog niet. Meekoppelkansen WarmtelinQ. Eigenlijk geldt dat voor alle grote projecten die we draaien. Als er iets is, proberen we altijd werk met werk te maken. Op het moment dat je de straat opengooit, heb je de mogelijkheid om daar iets mee te doen. WarmtelinQ is zelf verantwoordelijk voor de schade die aangericht is aan de bestrating, om die te herstellen. En gezien de financiële situatie zien wij het nu niet opportuun om daar nog een stap bovenop te doen om eventueel nog verder te gaan. Dus dat is eigenlijk wat we hiermee bedoelen, dat we dus die meekoppelkansen wanneer het echt slim is, wel proberen te pakken, maar dat we daarin ook heel goed kijken naar de huidige financiële situatie: kan dat momenteel? Dus wellicht is het toch verstandiger die dan te temporiseren. Dat moet natuurlijk niet afdoen aan de kwaliteit die we daar op dat moment hebben. Herinrichting van het Akkertje, dat gaat om een deel inrichting van het gebied van de kinderboerderij zelf, waar de wens is om halfverhardingspaden aan te brengen. Ook dat is één van de ambities. Ik zou het graag doen, maar ik heb er momenteel gewoon even de financiën niet voor. De probleemstraten. Waarom niet alles opgelost? Ja, goede vraag. Ik zou graag alles opgelost hebben. Capaciteit, financieel, er zijn gewoon echt wel uitdagingen, ook bij ons binnen de gemeente. We kunnen niet alles tegelijk openmaken. Tegelijkertijd moet je er ook rekening mee houden dat je niet alles tegelijkertijd open kan trekken, wil je niet ergens weer een verkeersinfarct

veroorzaken. Dus we weten dat er probleemstraten bij zijn. Ze zitten niet op het niveau dat ze gevaarlijk zijn, maar op moment dat het echt niveau D zou worden en het is structureel. Ja, dan zal die wel in de prioritering ook naar voren getrokken worden. Even kijken, bijlage drie interne uren. Ja, dat is toch echt projectkosten, werkvoorbereiding, FAT, wat is het, alle kosten die daarmee te maken hebben. Dus dat is gewoon feitelijk voor project, voorbereidingskosten, ramingen, noem maar op. Sorry.

De voorzitter: U zei FAT. Dat is een afkorting, denk ik.

De heer De Wit: BTW.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer De Wit: Ook een afkorting. Bruto Toegevoegde Waarde, voor als u het wil weten. Schaapweg Sammersweg. Ja, daar moet ik eventjes specifiek op ingaan, want ik heb die vraag ook net gehad van andere raadsleden. Ik weet dat we daar ... Kijk, op het moment dat we daar bepaalde stukken asfalt vervangen, omdat het in slechte staat is. Dat betekent dus dat we daarmee een gevaarlijke situatie proberen op te lossen. We gaan natuurlijk niet werk dubbel doen. Dus er wordt echt goed gekeken, ook integraal: moeten we dat nu doen of kunnen we dat later in het totale project doen? Maar goed, dat zijn afwegingen die dan gemaakt worden op basis van de schouw en de technische staat. Beter voor Rijswijk. Goed kijken naar de planning, doen we wel genoeg. Even kijken. Onkruid op verharding, geeft u aan. Steeds meer inzichtelijk, doen we er wel genoeg aan? Ik heb het idee dat we het momenteel redelijk op orde hebben. Ik wil ook wel meteen de winstwaarschuwing afgeven richting de toekomst. De financiële situatie zoals die nu is en één onderdeel daarvan richting wat we nu in dit stuk hebben opgenomen is dat we het beheer van groen op verhardingen wellicht moeten gaan afschalen, willen we financieel hiermee rondkomen. Dus het is niet zo dat we daar nog hele stappen bovenop kunnen gaan doen. Daar zitten we redelijk op het niveau wat we nu hebben. Echt daar iets bij doen is nu echt even geen optie. Dus ik ga dat meenemen. Het is één van de onderdelen die ik wel graag wil doen. Gaan we meenemen in de hele bespreking die we dan richting het kaderdebat hebben over de financiële situatie en als onderdeel van een toch wat grotere financiële claim die er dan ook bij groenbeheer wel mogelijk nog voor de komende jaren gaat liggen. Dus.

De heer Van Enk: Bij interruptie, voorzitter.

De voorzitter: De heer Van Enk, ter interruptie.

De heer Van Enk: Ja, ik hoor winstwaarschuwing en komend kaderdebat. Dat is mooi. Dan kunnen we nieuwe keuzes maken. Maar dit gaat over een plan wat dit kalenderjaar gaat lopen. En we hebben toch net in november nog de begrotingsbehandelingen achter de rug. Waarom heeft de wethouder toen die winstwaarschuwing niet gegeven? Want toen had hij toch moeten weten dat hij al tekort had voor dit beheerplan?

De voorzitter: De heer Wit.

De heer Wit: Ja, dank u wel voorzitter. Er is tijdens het begrotingsdebat heel duidelijk een winstwaarschuwing gegeven richting de toekomst door mijn collega Van Damme. Daarin is ook al duidelijk aangegeven dat we richting het kaderdebat wellicht met een herijking van de financiële middelen richting '26-'27 zouden moeten komen. En dat is onderdeel ook van de besluitvorming die momenteel voorligt. We nemen een besluit over '24. Daarin zullen we groen op verhardingen zo goed en kwaad als het kan op dit niveau proberen te houden. Alleen, richting '25, '26, '27 is de financiële uitdaging gewoon een stuk groter. Even kijken. De Partij van de Arbeid heeft een aantal vragen gesteld, een hele lijst eigenlijk, maar dat ook weer ingetrokken. Dus ik ga de vragen die u

gesteld heeft, even kijken. Hoe zorgt het beheerplan Wegen 2024-2028 ervoor dat het consistent is met het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte? Ja, het beheerplan is een vervolg op het IBOR en geeft er ook invulling aan. En tegelijkertijd ook het Strategisch Beheerplan Wegen 2017-2021. Het is dus eigenlijk een vervolg daarop. En de uitgangspunten van die beide plannen zijn in dit beheerplan weer meegenomen. Dus daar verandert in principe niet zoveel aan. Het enige uitzondering is dat het IBOR als beleidskader heeft meegegeven dat beheerd wordt op kwaliteit B en dat we in de gemeente, gezien de financiële situatie, het verhaal wat ik net uitleg, dat we daar dus nu eerst gaan kijken: D naar C en C handhaven en waar mogelijk een stap verder. De effectmeting geeft u aan, hoe wordt het succes van het beheerplan Wegen gemeten in termen het inlopen van de onderhoudsachterstanden? Zijn er specifieke KPI's vastgesteld om de beoogde effecten te evalueren? KPI, Key Performance Indicators voor de afkortingsmensen hier. Het inlopen van die onderhoudsachterstanden meten we aan de hand van de periodieke schouw, de areaalinspecties en de KPI's daarvan zijn een karakterisering van de kwaliteit van die wegvakken, dus A plus A, B, C, D. Daarnaast is natuurlijk ook, ja onze inwoners blijven wel onze ogen en oren. Dus op het moment dat zij meldingen doen, ook die meldingen zijn daar een onderdeel van. En daarnaast wordt jaarlijks in het kader van IBOR visuele inspecties gedaan en elk kwartaal wordt gemeten welke kwaliteit de wegen op dit moment behalen.

De voorzitter: En dan nog heel even. Het IBOR is?

De heer Wit: Dat is het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte, mevrouw de voorzitter.

De voorzitter: Ja. Waarin we dus het beheer vastleggen, zodat mensen kunnen meten wat het is.

De heer Wit: Het IBOR is een document wat we hebben opgesteld, deels om daar voor die integrale beheerplannen ook bij ruimte, ook voor het inlopen van achterstanden en hiermee, met deze stukken, pakken we de uitgangspunten daarvan over en zullen dan daarin verder gaan. Het IBOR loopt ook maar tot 2025. Even kijken hoor. Integrale aanpak en samenwerking. Heeft u, even kijken hoor, heeft u daar ook nog vragen over gesteld? Nee, ik geloof dat u die vragen niet meer gesteld heeft. GroenLinks. Kunnen we iets verder kijken? Ik wil best verder kijken en we kijken ook verder als we kijken naar: hoe gaan we om met de totale stad en welke druk zien we in de komende jaren, niet alleen door de groei van Rijswijk, maar ook door de groei van de gemeenten om ons heen. Dat heeft ook te maken met het mobiliteitsplan van mijn collega hier naast me. Dus er zit echt, we kijken echt wel verder, maar voor dit beheerplan hebben we echt even gekeken naar 2024 tot 2028. Ik denk dat we daarin al genoeg uitdaging hebben om dat op een goede manier voor elkaar te krijgen, ook financieel gezien. Dus ik ben altijd bereid om verder te kijken richting de toekomst, om ook als we het hebben over klimaatadaptatie stappen te nemen die voor de toekomst ervoor zorgen dat onze stad klimaatadaptief goed op orde is. Maar zoals u ook in het stuk heeft kunnen lezen, zullen we delen daarvan momenteel even moeten temporiseren. Even kijken hoor, of ik nog meer vragen heb. Dan gaan we naar D66. Ook digitaal ontvangen. Inderdaad, zoals u ook in uw mail aangaf, een deel van die vragen ga ik inderdaad schriftelijk op terugkomen, want het is een behoorlijke lijst. Ik zal proberen zo goed en kwaad antwoord te geven op de vragen die ik gehad heb. Is met het plan toename van het verkeer van de groei van ons inwoneraantal meegenomen? Nee, dit gaat echt over ons huidige areaal, de huidige inwoners. De vraag die u daarnaast stelt is: wat is het verwachte extra budget bij de stijging naar boven de 60.000 euro? Ik neem aan dat u daarmee bedoelt naar boven de 60.000 inwoners. Ja, dat is dus op dit moment niet meegenomen. We hebben ons eigen, we weten hoeveel wegen en straten we hebben. Als er 62.000 of 65.000 inwoners wonen zal dat ook niet direct een enorm verschil hebben, maar tegelijkertijd als we naar 80.000 inwoners groeien, dan heeft dat natuurlijk wel effect. Dus dat zal in de toekomst, moeten we daar zeker nog wel verder naar kijken. Maar in principe hebben we dat nu momenteel niet meegerekend. Even kijken hoor. Structureel

budget voor wegenonderhoud laag moet worden vastgesteld vanwege keuzes en structurele kosten. Vanwege welke opties zijn dat dan? Nou ja, het is inderdaad temporiseren. Maar belangrijkste is, en dan komen we weer terug op die kwaliteitsniveaus, die veiligheidsniveaus, dat we zorgen daar op orde zijn. Dus dat we geen kwaliteit D hebben, dat we alles op C hebben en waar het kan hoger. En nogmaals, als wij een kwaliteit D aantreffen gaan we het niet kwaliteit C maken, dan maken we het kwaliteit A. Dat is natuurlijk wel de insteek van beheer. Even kijken hoor. Ja de claims. U geeft aan: ja, claims. Ja, natuurlijk gaat het niet om claims. Het gaat uiteindelijk om het voorkomen van ongelukken, verkeersongevallen, maar claims zijn uiteindelijk situaties waarin de gemeente daadwerkelijk aansprakelijk is voor ongevallen. Ongevallen kunnen allerlei verschillende redenen hebben, dus dat is ook wel denk ik één van de redenen waarom we het op deze manier hebben aangegeven, maar ik snap uw punt wel. Geluidsoverlast, trillingen en luchtkwaliteit. Geluidsoverlast, mijnheer Van Enk begon er ook al over net. Het is inderdaad zo dat wij hebben vastgesteld hoe we omgaan met bijvoorbeeld stil asfalt. Dus dat is wel degelijk meegenomen in de wijze waarop we onze herinrichtingen momenteel doen. Maar ik wil daar wel meteen ook aangeven: stil asfalt heeft ook zijn nadelen. We zien ook dat bij stil asfalt het beheer en het schoonmaken een stuk hoger niveau heeft. Want als je het niet goed schoonmaakt eens in het jaar, dan gaat het effect er weer van weg. Dus we kijken ook heel goed: wat is slim? Is het een weg die inderdaad geschikt is en met voortschrijdend inzicht ook technisch, hoe de ingenieursbureaus van deze wereld daarmee omgaan, zullen we daar wel naar kijken. Maar de afspraak die daarin gemaakt zijn, zolang die niet in een ander document weerlegd zijn, blijven die gewoon doorgaan. Dat zult u begrijpen.

De voorzitter: Ik zie dat de heer Van Enk vraagt om te interrumperen, ondanks dat u uw best heeft gedaan. De heer Van Enk, u heeft het woord.

De heer Van Enk: Ja. Voor zover ze in een ander document niet worden weerlegd, dat is nou jammer. Dat is geen harde toezegging. Ik vind dat we toen als raad die twee documenten hebben vastgesteld als raadsvoorstel, nadat de hele bevolking daar inspraak op heeft gegeven. Daar moeten we niet te lichtvaardig van afstappen. Niet omdat er te weinig geld is, of niet omdat stil asfalt wat duurder is in onderhoud. Ik vind dat we ons daaraan moeten houden. Kan de wethouder dat ook in een nota opnemen? Want het staat er ook niet in. Hij zegt het nu wel, maar ik zou het graag zwart op wit willen zien. Dit is gewoon een koppeling, een uitvoeringsplan van de nota's van destijds. Uw collega naast u weet dat nog heel goed.

De voorzitter: De heer Wit.

De heer Wit: Ja, ik snap wel wat de heer Van Enk bedoelt, maar uiteindelijk gaat dit om een beheerplan en niet om beleidsplannen. En dit gaat over het onderhoud van ons areaal. En op het moment dat ik hier uitspraken ga doen over hoe wij in de toekomst ons beleid gaan vormen over het aanleggen van stil asfalt, of wellicht het treffen van bronmaatregelen op gevels. Ik vind dat buiten het kader van dit stuk gaan.

De heer Van Enk: Voorzitter?

De voorzitter: Ik zie hoofdschudden, dus volgens mij was u op zoek naar een iets ander antwoord op een iets andere vraag. De heer Van Enk.

De heer Van Enk: Kijk, wij hebben bijna een soort traditie in deze raad dat als we het over beleidsplannen hebben, dat dan een wethouder als hij in het nauw komt verwijst naar de uitvoering en als we dan aan de uitvoering toekomen, dan wordt er naar beleid verwezen. Maar in dit geval is het volgens mij glashelder. De beleidsplannen op geluid en lucht hebben we vastgesteld. En daar is in gezegd en daar hebben wij als CDA best bezwaar tegen gehad, want wij dachten: nu gaan we het ook

doen na dat hele raadplegen van de bevolking. Nee, de uitvoering zou komen in het wegenbeheerplan. Dus op het moment dat een weg toe is aan vervanging, dan pas voeren we dat uit. En dan wil ik daar om die reden, wil ik ook een harde toezegging dat we dat dan nu ook doen, want anders zitten we in de raad beleidsplannen vast te stellen, waarvan we nooit zullen weten of ze ooit worden uitgevoerd. En dat vind ik niet juist, ook niet naar onze bevolking toe.

De voorzitter: De heer Wit.

De heer Wit: Voorzitter, wat ik tegen de heer Van Enk daarover kan zeggen is ... Ja, laat ik het heel simpel houden. Als beleidsplannen vastgesteld zijn in de raad, dan zullen we die op de juiste manier ook blijven uitvoeren. Dit is een beheerplan en u zegt: ja, ik verwijs naar een beheerplan en het beheerplan verwijst naar het beleidsplan. Als in beleid wordt opgenomen en opgenomen staat dat we stil asfalt toepassen en dat we kijken naar de luchtkwaliteit, wat natuurlijk een veel breder aspect is, wat veel meer effect heeft, of veel meer oorzaken heeft dan alleen verkeer en asfalt, dan zullen we dat ook op de goede manier blijven doen. Maar het beheer zoals het nu voorligt, dat heeft te maken met alle soorten asfalt die we momenteel in ons areaal hebben. Even kijken, dat waren de vragen van D66 en daarmee ook meteen het CDA. Dan Wij. Rijswijk als laatste. Financiële consequenties. Ik denk dat ik daar net ook al enigszins over uitgewaaid ben hoe we dat zien. Het is natuurlijk ook niet direct uit de reserve, maar de algemene middelen waar dit extra uitgehaald wordt. Ruimte voor meer auto privé. Ja, dit is echt een wegenbeheerplan. Ik ga hier niet over de beleidskeuze om meer ruimte te geven aan de auto. Dit is gewoon: hoe onderhouden we ons areaal. En dat geldt zowel voor asfalt als voor elementenverharding als voor halfverharding en fietspaden. Maar ik doe hier geen politieke of beleidsmatige keuze over om iets wel of niet meer of minder te doen. En nou ja, de indexering. Dat heb ik net u al antwoord gegeven in een eerder stadium. Voorzitter, ik geloof dat ik iedereen beantwoord heb en zo niet, dan hoor ik het graag in de tweede termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Ik kijk rond. Is er behoefte aan een tweede termijn? Ik zie die behoefte bij de VVD, bij GroenLinks, bij PvdA, CDA en ga in die volgorde ook de partijen af. De heer Oelen.

De heer Oelen: Dank voorzitter, dank wethouder voor de beantwoordingen. Even terugkomend op de meekoppelkansen op het Akkertje. U zegt: ja, ik heb daar geen geld voor, dus ik ga het niet doen. Begrijp ik daaruit dat in het voorstel wat naar de raad gaat die twee bedragen dan worden geschrapt uit dit beheerplan? Want ze staan er gewoon in en daarmee zouden wij ook al een andere dekking hebben dan een greep in de algemene middelen, dan waar nu in wordt voorzien. Ik begrijp op zich de systematiek met betrekking tot nieuwe projecten en dat het areaal dan wellicht deels wordt vervangen en deels niet wordt vervangen. Maar waar ik meer naar op zoek ben is naar een doorkijk op de vraag: ja, wat kan dit nu eventueel betekenen voor Rijswijk? Regeren is vooruitzien. We weten dat deze projecten eraan zitten te komen. We hebben al beelden, omdat er allerlei ontwerpbestemmingsplannen liggen over hoe dat eruit gaat zien. Dus welke doorkijk heeft u nu eigenlijk naar wat dit voor het beheer zou kunnen gaan betekenen? Daar ben ik naar op zoek en niet hoe de systematiek werkt, van we hebben een projectbureau, dat doet een project en dan dragen we het over en de bekende schutting is: succes ermee. Dus hoe kijkt u er nu tegenaan? En hetzelfde geldt voor mijn vraag waar het ging over die probleemstraten en dat die niet in de vorige periode zijn gerealiseerd. Ja, ik snap heel goed dat er capaciteitsproblemen kunnen zijn. Ik snap dat er problemen kunnen zijn met aannemers. Noem het maar op allemaal. Maar wat mijn vraag eigenlijk was: wat heeft u ervan geleerd voor het ambitieniveau van dit plan? Hoe realistisch is dit nu? Of zitten we hier over vier, vijf jaar weer en moeten we weer constateren, of niet weer constateren, moeten we constateren dat een heel aantal zaken niet is gerealiseerd. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank. Kijk ik verder naar de PvdA. De heer Stuijtzand.

De heer Stuijtzand: Dank u, voorzitter. Ik had nog een vraag ontstaan met betrekking tot de plankaart. Hoe wordt ervoor gezorgd dat de plankaart zowel intern als op de website effectief wordt gebruikt om inwoners te informeren?

De voorzitter: Ja, duidelijke vraag. Kijk ik verder. De heer van GroenLinks, de heer Mink.

De heer Mink: Dank, voorzitter. Ik merk in de beantwoording van mijn vragen door de wethouder dat ik hem niet zozeer wil vragen om een waarzegger te zijn diep de toekomst in. Ik begrijp dat dat voor iedereen lastig is. Maar op kortere termijn doen we met name op projectniveau wel een aantal ingrepen in de stedelijke weginfrastructuur. We hebben ook een aantal beleidskeuzes gemaakt, bijvoorbeeld gebiedsontsluitingswegen op 30 kilometer per uur, er gebeurt van alles op het fietspad, nieuw voertuigtype, et cetera. Dat heeft in de komende jaarschijven zijn uitvoering, heeft ook zijn invloed en heeft ook zijn invloed op de structurele prestaties en beheerkosten. En ik zou het wel fijn vinden als het college daar op zijn minst toch een doorrekening kan gaan geven over wat wij dan in de komende jaren als raad te dekken hebben en ook om te kijken of het beleid dat we hebben vastgesteld ook in de praktijk doet, ook qua beheer, wat we ervan willen. Dank.

De voorzitter: Ik kijk verder naar de heer Zoghbi, Wij. Rijswijk.

De heer Zoghbi: Bedankt voorzitter en bedankt wethouder voor de beantwoorde vragen. Nog een toevoeging op STOMP, waar u het net over had. Misschien ook wat mijn collega van het CDA aangeeft, we hebben dus beleid en we hebben uitvoering. U geeft nu aan: dit is geen beleid, dus dan heeft het geen nut om het daarin te benoemen. Maar er staat specifiek op pagina twaalf het hele plaatje van STOMP, met de nadruk op de fiets en de voetganger, waarin de auto daarin niet wordt meegenomen, waarin we niet zo kort geleden een motie hebben aangenomen waar in alle voorstellen ook gekeken wordt, of beter gekeken wordt naar de auto, omdat Rijswijk gewoon groeit en we best wel wat knelpunten hebben met de auto. Dus vandaar dat ik toch vraag waarom er dan specifiek dan weer wel de concentratie op de fiets en de voetganger is en niet op de auto? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Graag via de voorzitter. Kijk ik naar de heer Van Enk.

De heer Van Enk: Dank u wel, voorzitter. De wethouder gaf in reactie op de VVD al aan dat hij niet van plan is om te gaan bezuinigen op dit plan. Dat ondersteun ik van harte. Ik denk dat bezuinigen, te veel bezuinigen op onderhoud, dat ons dat later gaat opbreken. Maar ik had ook zelf gevraagd: kunt u in het raadsvoorstel of over twee weken niet alsnog in het college aanhangig maken om ook dat resterende tekort wat er nu in zit, om dat erbij te krijgen. Het moet ergens uit de lengte tot de breedte komen, maar ik denk dat we een wegenbeheerplan alleen kunnen vaststellen als de dekking daarvan volledig is. Niet alleen voor het komende jaar, maar ook de jaren daarop. En u heeft natuurlijk gelijk dat je in een kaderdebat nog wel over die jaren daarop kunt discussiëren, maar wij zijn als CDA bang, dat hebben we ook al in dat begrotingspad gezet, dat we komend jaar of dit lopende jaar opnieuw tegen tekorten aanlopen. De begroting was wat ons betreft al te optimistisch met die 2 miljoen overschot, gelet op de ervaringen van afgelopen jaren. En daarom zou ik de wethouder op het hart willen drukken: bespreek dit in het college en maak de dekking hiervan compleet, zodat we in ieder geval het onderhoud blijven doen naar behoren. En ik begrijp dat daar al het één en ander is bijgesteld. Dus dat is het minimum wat we moeten doen.

De voorzitter: Dank. Kijk ik of de heer Wit door kan naar zijn tweede termijn? Ga uw gang, wethouder.

De heer Wit: Ja voorzitter, dank u wel. Ik begin even bij het CDA, on top of mind. Tekorten, de dekking compleet maken. Ja, zoals ik ook heel duidelijk heb aangegeven... Ik zou het liefst natuurlijk zeggen: de dekking die ik nu vraag is volledig, dit is de dekking die we nodig hebben, we gaan de komende jaren en zoals het lijstje wat er ook in staat, een miljoen extra of zes ton extra, die hebben we gewoon nodig. Daar vragen we nu akkoord voor en dat gaan we op die manier doen. Ik vind echt dat als je kijkt naar de financiële situatie van de gemeente hoe die momenteel is, dat je alle domeinen integraal moet gaan bekijken en moet gaan herijken op welke manier je het doet. Ik ben het met u eens. Ik wil niet bezuinigen op onderhoud, want ik zie ook de risico's die daarin zitten. Ik zie ook in dat als wij nu desinvesteringen doen in onderhoud, dat het ons op de langere termijn wellicht extra kosten gaat opleveren, want herstel is altijd duurder dan het bijhouden van. Maar tegelijkertijd vind ik dat als je integraal samen een afweging moet gaan maken over de kosten die wij gaan maken de komende jaren en de risico's die we zien, dat je daarmee ook deze beheerplannen onderdeel moet maken daarvan. Als ik nu die claim al doe, en dat geldt hetzelfde eigenlijk voor het groenbeheer, dan leg ik direct ook alweer een enorme druk. Dus het wil niet zeggen dat ik daar niet voor ga in de besprekingen die we daarover gaan hebben richting het kaderdebat, de herijking die we hebben. Dan zal dat wel mijn uitgangspunt zijn om die op die manier wel te handhaven. Want nou ja, zoals ik al zei: onderhoud is belangrijk. Dat is ook wat onze inwoners ervaren in de stad. Als het op orde is, is het prettiger wonen. Dus al die argumenten en ook argumenten die u aanvoert, zal ik zeker meenemen richting de discussie die we daarover gaan hebben. Maar ik denk dat het ... we hebben ook met de wethouder financiën afgesproken om het op deze manier nu te doen. 2024 hebben we vrijwel gedekt en voor de komende jaren moeten we echt een integrale discussie gaan voeren. Het ravijn jaar 2026-2027 zoals het er aankomt. We hebben nog geen idee hoe dat uit gaat pakken, maar dat is echt wel een zorg die ook bij mij leeft. En ja, wat mij betreft is onderhoud niet het gebeten kind daarin. Zeg ik dat goed? Weet ik eigenlijk niet.

De heer Van Enk? Voorzitter?

De voorzitter: De heer Van Enk.

De heer Van Enk: Nog een laatste reactie, als het mag. Ik snap het en ik steun de wethouder daarin, maar de wethouder weet ook dat als we niet voorsorteren al op die keuze ook voor dit jaar, dit kalenderjaar, de tekorten die gaan ontstaan. Dat we weten dat die tekorten in het sociaal domein gaan ontstaan, net zoals afgelopen jaren voortdurend is geweest, tegen alle wensen en verwachtingen in. Desnoods moeten we dat er in de raad nog een keer over hebben om dit plan daar te behandelen, maar dat wil ik daar nog een keer stipuleren.

De voorzitter: De heer Wit, ga uw gang.

De heer Wit: Dank u wel. De gebeten hond had het moeten zijn. Excuus. Ja, ik ben het met u eens. En die discussie gaan we ook zeker nog wel voeren, maar uiteindelijk is de afspraak die wij in het college nu gemaakt hebben dat er een integrale kadernota komt en een integrale afweging en dat geldt dus ook voor de dossiers waar ik verantwoordelijk voor ben. Wij., de vraag over ...

De voorzitter: Heel kort. Dat er een integrale kadernota komt, was al toegezegd of is een nieuwe toezegging?

De heer Wit: Volgens mij is dat al toegezegd in de begrotingsbehandeling door de wethouder financiën. Dus dat is de toezegging die daar gemaakt. Daar ga ik verder niet aan aanvullen.

De voorzitter: Nee, maar dan kan dit voor de moties- en toezeggingenlijst straks goed gecheckt worden. Laat ik het zo zeggen. Dank.

De heer Wit: Dank u wel, voorzitter. Wij., het STOMP-verhaal. Ja, het staat er inderdaad in, er staat inderdaad iets in over STOMP, want uiteindelijk is het wel onderdeel van functionaliteit en bereikbaarheid van onze stad. De motie is inderdaad ook ingediend om de privéauto een belangrijkere plek te geven. Nou, ik denk ook als je kijkt naar het beheerplan en wat er hier momenteel aan kosten opgenomen is, zul je zien dat een groot deel van het beheer heeft te maken met juist ook het beheer van plekken waar de auto, het gros van de kosten die we maken heeft te maken met het beheer van plekken waar de auto nog steeds een belangrijke rol speelt. Dus dat blijft echt wel onderdeel van ... Kijk, ik wil ook af van het idee dat we, dan spring ik misschien een beetje in de stoel van mijn collega, maar STOMP betekent natuurlijk niet dat we de auto helemaal weghalen. STOMP is nog steeds als je kijkt naar beheer, betekent het ook gewoon, zeker over wegen in onze wijken, daar rijden fietsers en auto's op hetzelfde asfalt. Het beheer voor fietspaden en voor wegen ligt iets hoger nog dan voor auto's. Auto's rijden makkelijker over een straat heen dan fietsers, dus als je het hebt over fietsstraten is de kwaliteit van de bestrating meestal hoger. Maar het is echt niet zo dat we de auto hierin niet meenemen. GroenLinks.

De voorzitter: Wilde er iemand interrumpen of waar dit allemaal stuiptrekkingen? Nee, gaat u door wethouder.

De heer Wit: Ja, GroenLinks stelde nog even de vraag over het tekort richting de toekomst kijken en hoe gaan we daar nu mee om? Ja natuurlijk inderdaad, ik ben geen waarzegger, maar we kunnen wel naar de toekomst kijken. We zijn wel bezig met het opstellen van een meerjareninvesteringsplanning, waar er op basis van die plannings op lange termijn ook wel een overzicht komt over wat daar dan aan onderhoud voor de komende jaren in zal zitten. Dus ik hoop dat ik u daarmee voldoende antwoord geef. Even kijken hoor. Dan moet ik eventjes naar mijn achtergrond. Want er was een vraag van de Partij van de Arbeid over de plankaart. Die ben ik even vergeten. Ja. Hoe wordt ervoor gezorgd dat de plannenkaarten zowel intern als via de website effectief worden gebruikt? Dat is de vraag die u bedoelt? Ja sorry, u heeft zoveel vragen ingediend en u heeft er een aantal overgelaten. Ja, dat moet echt in samenwerking met de afdeling communicatie worden uitgewerkt hoe we dat precies gaan doen. De kaarten die we ook in het Groenbeheerplan beschikbaar hebben op de website, die zullen gewoon beschikbaar zijn. Ja, er moet een goede link komen, we moeten ervoor zorgen dat het op een goede manier te vinden is. Maar uiteindelijk is dat in samenwerking met communicatie. Dan de VVD als laatste. De meekoppelkansen. Het Akkertje zit momenteel al niet in deze financiële opsomming en dat geldt eigenlijk ook voor een aantal andere dingen, zoals bijvoorbeeld als je verder kijkt in het plan, het vervangen van verharding in het Willeminapark door halfverharding, nog een aantal dingen daarin. Dus het Akkertje zit in ieder geval niet in de middelen en die zou in 2025 moeten, maar ja, dat is een ambitie. Eén van de ambities die in het lijstje staan, die is voorlopig dus geschrapt.

De voorzitter: De heer Oelen, VVD.

De heer Oelen: Ja, dank voorzitter, dank wethouder. Maar dan probeer ik nog eventjes het te begrijpen. Want hoe telt het één en ander dan bij elkaar op en waar moeten we dan naar kijken wat er daadwerkelijk wordt uitgegeven en hoe moeten we dan de duiding geven aan het woord ambities? Ik bedoel, ik zie een heleboel dingen die ambities zijn. Dat hoeven we dan allemaal niet mee te stellen?

De voorzitter: Wethouder.

De heer Wit: Nou, ambities die hier momenteel instaan, dat geldt ook voor het Groenbeheerplan, dat zijn dingen die momenteel niet in de begroting opgenomen zijn, dus die we ook niet gaan uitvoeren. Dat heeft te maken met klimaatadaptatie, er is geen extra budget voor, een aantal punten

... Nou ja, ik kan ze allemaal wel gaan opnoemen, maar in de risicoparagraaf ook bij hoofdstuk vijf staan. En tegelijkertijd investeringen die bijvoorbeeld, als we het hebben over het Akkertje, gaan over het ambitieniveau van een nieuwe inrichting van de kinderboerderij. Dat zijn dingen die we daar dan toch echt even uittrekken om ook de belangrijke dingen, onderhoud, het op orde houden en veilig houden van onze openbare ruimte, wel op een goede manier te kunnen doen.

De voorzitter: De heer Oelen, vervolgvraag.

De heer Oelen: Ja. Dus even kijkend naar pagina 24 en 25. Daar zijn allerlei ambities genoemd. Die zijn best wel wat ongelijksoortig, van het hanteren van investeringsboekpostnummer, een zevennummer om die aan te maken, die gaat dan ook niet door kennelijk, tot een tabel met hele concrete uitgaven voor allerlei projectambities. Hoe moet ik dit dan lezen?

De voorzitter: Wethouder.

De heer Wit: Ambities die op pagina 25 staan, zitten nu niet in de begroting, dus die gaat voorlopig niet door. Dat is wat ik u daarover kan vertellen.

De voorzitter: Ik zie verhelderend geknik, ga verder. Ho, maar toch niet geheel verhelderend?

De heer Oelen: Nee, maar dus op het moment dat u die ambities wilt realiseren, komt hij terug naar de raad?

De voorzitter: Wethouder.

De heer Wit: Tenzij de financiële situatie dusdanig beter wordt dat we die ruimte hebben. Maar inderdaad, vooralsnog gaan we die niet doen. Mochten de raad besluiten om daar wel budget voor beschikbaar te stellen, ja dan met alle plezier, dan kunnen we kijken hoe we dat kunnen doen. Even kijken hoor. Het ambitieniveau van dit plan, heeft u ook een vraag over gesteld. Is het nu zo dat we als we dit plan, dat we dan uiteindelijk weer in de problemen komen? Nou, ik denk dat ook gezien hetgeen we geschrapt hebben, de ambities die we eruit gehaald hebben, is dit wat we momenteel en, ook qua probleemstraten staan en hoe het in de planning staat, schrijven wij geen onzin, laten we het zo zeggen. Ik heb het volste vertrouwen in dat dit haalbaar is. We hebben veel moeten inhalen inderdaad, de afgelopen jaren. Dat is ook redelijk gelukt. We zijn op orde en ik heb ook echt wel de insteek dat dit het plan is wat we echt kunnen waarmaken. Even kijken hoor. Waren er dan nog vragen door voor Rijswijk? Nou ja, doorkijken. We kijken wel degelijk, wat ik net ook al richting GroenLinks aangaf, we maken een meerjareninvesteringsplanning en we kijken wel degelijk vooruit naar de projecten die er gaan komen, maar die staan op dit moment gewoon niet in dit plan opgenomen. Voorzitter, ik geloof dat ik nu echt alle vragen beantwoord heb. Dank u wel.

De voorzitter: Ik kijk rond. Ik zie dat er vanuit de raad geen vragen meer komen. Ik heb wel een vraag aan de raadsleden. Als ik de discussie volg, dan denk ik dat er mensen zijn die mogelijk moties in willen dienen. Heb ik dat goed begrepen? En dat het daarmee een bespreekstuk wordt voor de raad? Ik zie geknik op rechts en geknik op links, geknik achterin. Hij gaat als bespreekstuk door naar de volgende raad. Dank aan uw inbreng.

10. Raadsvoorstel Groenbeheerplan 2024-2028 (RV23-102)

De voorzitter: We gaan door naar tien. Ik had gezegd dat we van voorzitter gingen wisselen bij agendapunt tien, maar de nieuwe voorzitter doet nog eventjes een inbreng aan de andere kant in forum Samenleving. Dus ik stel voor dat we toch wel beginnen met tien en dan kijken we even

hoever we komen en anders doen we op het eind een korte schorsing aan het eind van termijn één. Ik zie daar geen problemen mee. Dan wil ik graag weten wie van de partijen door handopsteken aan het woord wil? Ik zie, dank u wel. Dan begin ik dit keer op links en dan skip ik inderdaad daarna D66, geen punt, om daar op het eind op terug te komen. De heer Van Dam.

De heer Van Dam: Super, altijd mooi om de spits af te bijten. Ja, de inspreker die had het vandaag over groen en de visie van Rijswijk en zo, maar dat gedeelte van het verhaal laat ik in ieder geval nu voor de raad. Ik zou het heel even kort willen hebben vanuit Wij. Rijswijk over het financiële puntje. Want als je naar het plan kijkt, dan zien we dat er eigenlijk een soort van splitsing in het plan zit tussen 2024 en de jaren daarna. We beginnen met een investering van drie, nou bijna vier ton voor 2024 en daarna vanaf 2025 zien we dat het ongeveer de gemeente Rijswijk 1 miljoen gaat kosten. En van 2024 is er een creatieve manier gevonden om het te dekken. Het wordt namelijk gedekt vanuit de egaliseringsreserve riolering. Maar als we na 2024 gaan kijken, dan zien we dat we nog geen dekking hebben gevonden. Ja, en dat vind ik toch wel een klein risico, dus mijn vraag is eigenlijk aan het college: waarom is er niet gekozen om alle jaren na 2025 nog mee te wachten en nu enkel 2024 vast te stellen? Vooral omdat we al hebben toegezegd in het afgelopen begrotingsdebat dat we in het kaderdebat, dus over enkele maanden, een reflectie gaan krijgen op de algemene stand van zaken als het gaat om de Rijswijkse financiën. En dat is ook wat hier wordt voorgesteld, maar toch gaan we beslissen om het wel te accorderen de komende jaren, vanaf 2025. Dus we stemmen straks met iets toe waarvan we eigenlijk nog niet weten wat de effecten daarvan zijn op de rest van de financiën van Rijswijk. Het gaat om een behoorlijk bedrag, 1 miljoen euro vanaf 2025 voor '26, '27 en '28, dus waarom is die splitsing dan niet gemaakt? Dat is mijn eerste vraag. Dan mijn tweede vraag, die gaat over die egaliseringsreserve van de riolering. Ik kon niet helemaal terugvinden, en misschien heb ik gewoon niet goed genoeg gelezen, waar die egaliseringsreserve eigenlijk voor was. Waarom was het een reserve en waarvoor diende die eigenlijk? En dat zijn mijn twee vragen voor vanavond.

De voorzitter: Dank voor uw inbreng. Ga ik door naar GroenLinks, geef ik het woord aan de heer Mink.

De heer Mink: Dank, voorzitter. Rijswijk heeft een aantal unieke groene troeven, zeker hier in de Randstad. Dus het is goed om te lezen in het stuk dat er naast de bekende natuurwaarden ook wordt uitgegaan naar de waarde van groen voor bijvoorbeeld sport, ontmoeting, ook het economische verdienvermogen van de stad, identiteit van buurten en dat een aantal beleidskeuzes ook op basis van objectieve data zijn gemaakt. Dus daar de complimenten voor. Tegelijkertijd toch een aantal vragen vanuit GroenLinks, een aantal zorgpunten ook. In feite gaat ook dit voorstel uit van eerst de basis op orde brengen en een aantal gewenste ambities in de toekomst. Als je kijkt, dan tellen die misschien financieel aardig op, maar in een aantal gevallen denk ik ook: het is klein bier waarmee we voor de stad ook veel kwaliteit kunnen toevoegen, bijvoorbeeld het planten van vaste planten om maar wat te noemen. Dank denk ik: nou, als je dat afzet op het geheel van de gemeentebegroting, waar hebben we het dan eigenlijk over met elkaar? Dus kunnen we daar toch nog, hoe ziet het college dit en hoe kunnen we toch nog naar die situatie komen om een aantal van die kleine plussen, die toch kwaliteit toevoegen, te bereiken? Ander punt is dat er natuurlijk een beperkt budget is voor de hele stad. Als ik het zo zie, en als het niet zo is, hoor ik het ook graag, dan zetten we vooral in op de blockbusters, zoals ik ze noem, de grote, groene gebieden, Landgoederenzone, Wilhelminapark, de herinrichtingsprojecten, waar we natuurlijk vanaf nul een kwaliteitsstap kunnen zetten. En tegelijkertijd zeggen we wel dat een groot deel van de stad, of eigenlijk het grootste deel van de stad, beeldkwaliteitsniveau B heeft, maar als ik bijvoorbeeld bij mij in de Ministerbuurt rondloop, dan denk ik: nou ja, het is eerder D. En hoe gaan we daar dan structureel uitkomen op dat B-niveau, want dan vind ik het gat tussen wat we zien en het beeldkwaliteitsniveau dat we nu aanbieden van het

stadsonderhoud wel erg groot. Dus daar zit nog wel werk aan de winkel en hoe kijkt het college daartegenaan? We zien natuurlijk ook de gevolgen van hittestress, wateroverlast, onstuimigheid van het weer neemt toe. En juist daarom baart het schrappen van het haalbaarheidsonderzoek naar die stedelijke waterbuffers ons wel wat zorgen. Juist hebben we ze in de toekomst nodig om veel regenwater op te vangen, om ook in drogere perioden verkoeling te geven en natuurlijk de bodemvoorraad op orde te houden. Dus het zou een goede investering in de toekomst kunnen zijn om daar alsnog te komen, alhoewel het bedrag dat er gevraagd wordt natuurlijk qua aanlegkosten en beheer en onderhoud vrij aan de prijs is, maar misschien kopen we daarmee ook wel een besparing voor de toekomst. Dan de vraag naar schade en vervanging van bomen door droogte en storm. Nu zoals ik het interpreteer, staat alleen de geplande vervanging door werkzaamheden of inspectie begroot. Wij nemen aan dat die kosten dan ook gedekt worden vanuit het stuk, de hele exploitatie voor het groenbeheer, maar het aantal schadegevallen en de intensiteit ervan neemt ook toe. Dus daarbij ook de druk op het bestaande budget, want ook net als bij het vorige voorstel, er moet van alles vanuit bestaande structurele exploratiebudgetten. Dus hoe ziet het college deze stelling of ontwikkeling en hoe gaan we daar in de toekomst verder mee om? Kunnen we daar ook al in de begroting de komende jaren op gaan anticiperen? Dan de vraag naar kwaliteit van bestekken. We willen daar een aantal doelen natuurlijk ook bereiken. Circulariteit, duurzaamheid, social return. Allemaal hele goede maatschappelijke doelen. Maar hoe kun je daar als raad meer inzicht in krijgen? Hoe zien we de effecten daarin? En ik stel ook de vraag omdat bijvoorbeeld uit het voorstel duidelijk wordt dat bijvoorbeeld de inzet van de Binnenbaan gaat afnemen in de toekomst, dat we dus meer moeten gaan leunen op de aannemers die ook natuurlijk personeelstekort hebben. Ja, rondom social return om investment, om die dure term te gebruiken. Zit daar dus in de toekomst misschien wel wat kwaliteitsverlies, dat zouden we wel jammer vinden. En ik geef ook toe dat het Rijswijkse college niet de hele arbeidsmarkt in de smiezen heeft. Maar wat kunnen we daarin doen? Welke mogelijkheden ziet het college op dat vlak? En ik heb nog een tweetal meer technisch vragen, maar ik stel voor dat ik die gewoon via de griffie afhandel, dus dat ze via de ambtelijke organisatie worden afgehandeld. Die zijn wat minder van politieke aard, zou ik zeggen.

De voorzitter: Mag ik vragen hoe lang zijn ze? Want u kunt ze ook gewoon kort aangeven. Dan heeft de wethouder en de rest alvast een beeld? Maar ...

De heer Mink: Nee. Ik geef het wel even mee, maar dat is echt puur op de uitvoering.

De voorzitter: Dat kan prima. Ja.

De heer Mink: Het zijn vrij korte vragen. Moet te doen zijn. Dank.

De voorzitter: Ook dat mag. Aan u de keus. Ze zijn inderdaad in lengte van hoeveel minuten we daarover gaan doen, niet in lengte van hoeveel zinnen, stappen ze verder zijn. Ik geef het woord aan PvdA, de heer Stuijzand. Maar fijn dat iedereen scherp is.

De heer Stuijzand: Dank u, voorzitter. En het college voor het Groenbeheerplan. We hebben met interesse kennisgenomen van dit plan en hierover hebben we al schriftelijke vragen gesteld, maar onze fractie vraagt speciale aandacht voor de volgende twee vragen. De spelregels voor het zelfbeheer en nieuwe initiatieven. De PvdA-fractie heeft signalen ontvangen dat deze spelregels niet bij alle Rijswijkse burgers bekend zijn. Dat het eigenlijk wel had willen weten, om participatie te bevorderen. Is het college hiervan op de hoogte en ziet het college hierin ruimte voor verbetering om toekomstige participatie van Rijswijkse bewoners verder te bevorderen? En vraag twee is de effectieve communicatiestrategie. Hoe zal het op te stellen communicatieplan ervoor gaan zorgen dat de bewoners goed geïnformeerd zijn en zich betrokken voelen bij groenbeheerwerkzaamheden? Welke kanalen worden hiervoor ingezet en de PvdA-fractie krijgt signalen dat de Rijswijkse burger

zeer ontevreden is over de gemeentelijke communicatie van het groenbeheer en het groenbeheer toegankelijker zou moeten zijn voor de gemeenschap. Dank u voorzitter, voor de tijd, de gelegenheid en de aandacht. Dit was het voor de eerste termijn en we wachten de beantwoording van de wethouder met nieuwsgierigheid af.

De voorzitter: Dank. Om meteen even wel verduidelijking te hebben, u had schriftelijke vragen ingediend op dit onderwerp, net als op het vorige onderwerp. U verwacht daar schriftelijk een reactie op?

De heer Stuijtzand: Ja, maar er is nog wel een extra vraag.

De voorzitter: Ja. En ik ga ervan uit dat u en GroenLinks dat beide verwachten voor de volgende raad?

De heer Stuijtzand: Ja.

De voorzitter: Klopt, dan is die vraag aan de wethouder in elk geval duidelijk. Kijk ik naar Rijswijks Belang, mevrouw Niesen.

Mevrouw De Haan-Niesen: Dank u wel, voorzitter, voor het woord. Vorige week hebben wij de presentatie bijgewoond van het Groenbeheerplan. Die was erg duidelijk. We weten inmiddels wat moet en wat nodig is en de fractie van Rijswijks Belang ziet er geen heil in om te bezuinigen, zeker niet op groenbeheer, met inachtneming dat ook de verkeersveiligheid hier voorop staat, dus dat er geen onkruid de verkeersveiligheid gaat belemmeren. Ik heb een tweetal technische vragen en dat gaat ten eerste om de bladkorven. In het plan is opgenomen dat de bladkorven, het zijn er 93, vervangen moeten worden voor de komende 20 jaar. Dat kost 100.000 euro. Dat is best een groot bedrag. Als je het uitsmeert over 20 jaar niet, maar volgens de fractie staan er nog ergens iets van 3500 PMD-containers op een veldje die wellicht ingezet kunnen worden als bladkorf. Ik heb gekeken wat een bladkorf kost en ik kom niet hoger dan 400 euro en dan hebben we het over een professionele bladkorf. Dus ik wil de wethouder vragen of er een onderzoek kan ingesteld worden om die PMD-containers eventueel in te zetten als bladkorf. We hebben er genoeg en volgens mij kun je daar heel Rijswijk mee vullen als het om bladkorven gaat. Daarnaast, ganzenpoep kwam ik tegen. Dat is ook zo'n hot item in Rijswijk als het zomer is. Vorig jaar regende het klachten op social media hierover dat het strandje erg vies was elke keer en nu lees ik dat dat dertig keer in seizoenen, dertig keer in de seizoenen schoongemaakt wordt. Is dat nieuw of was dit beleid er al en wat moet ik me daarbij voorstellen, dertig keer in de seizoenen de ganzenpoep die verwijderd wordt? Hoe moet ik dat zien? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk naar de heer Cupedo, Rijswijks Belang. Ga uw gang.

De heer Cupedo: Dank u wel, voorzitter. Vorige week hebben mijn collega Ed Braam en ik de presentatie bijgewoond ...

De voorzitter: Sorry. In mijn hoofd zei ik Beter voor Rijswijk, zei ik dat niet? Ik zei: de heer Cupedo. Hij gaat gewoon. Beter voor Rijswijk, de heer Cupedo.

De heer Cupedo: We hebben de presentatie bijgewoond vorige week, nogmaals dank daarvoor. Onze fractie heeft toch nog een aantal vragen, opmerkingen. Het groen in onze gemeente moet weer verder op orde komen. Zo moet de gemeente zich inzetten voor het bijhouden van struiken, bomen en gras. Bovendien moeten ook andere openbare gebieden onderhouden blijven. Hierdoor wordt de leefbaarheid en het aanzicht sterk verbeterd. Beter voor Rijswijk wil nagaan of de gemeente Rijswijk mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt hiervoor kan inzetten. Onkruid tijdig weghalen bij

sloten in verband met veiligheid van dieren en kinderen. Graag zou Beter voor Rijswijk willen dat passende bomen, als deze geplaatst worden, rekening houden met de hoogte, breedte en omgeving en tijdig snoeien van bestaande bomen. Toegangswegen, zoals de Prinses Beatrixlaan, vergroenen, zodat het weer een mooi aanzicht geeft als je Rijswijk binnenrijdt. En nog beter, de Reuzenberenklauw en de Japanse Duizendknoop bestrijden. Wij krijgen echt nog regelmatig klachten hierover, dit is echt nog een puntje. En de herinrichting van het Kruisvaarderspark en de Hoekpolder en waar mogelijk meer bomen plaatsen die passen in de wijken en straten. Tot zover.

De voorzitter: Dank. De heer Oelen van de VVD.

De heer Oelen: Ja, dank voorzitter. Voorzitter, nu ben ik een beetje aan het einde. Dus het meeste is wel gezegd, wat er te zeggen valt. In ieder geval, ik heb het vorige week ook al gezegd, maar veel dank, ook via de wethouder, aan de ambtelijke organisatie voor de inzichtelijke presentatie. Dat was zeer behulpzaam voor het beoordelen van dit Groenbeheerplan. Ik heb op de inhoud dan ook niet zo heel veel vragen, maar ik wil toch wel, ja onderstrepen de zorgen die er zijn ten aanzien van de financiën en die ook door de heer Van Dam zijn verwoord. Enerzijds de greep, zoals ik het maar noem, uit de reserve nu van de riolering. Wat dat nu precies eigenlijk betekent. En ook de zorg voor de komende jaren, waarbij ik waarschijnlijk de antwoorden van de wethouder al wel kan raden en dat zal ongeveer dezelfde beantwoording zijn als zonet. Maar goed, dus tot in de raad, zal ik dan maar zeggen.

De voorzitter: Duidelijk. Het CDA, de heer Van Enk.

De heer Van Enk: Ja, even aanvullend op wat er al allemaal gevraagd is. Het beeld doemt toch wel heel duidelijk op dat we zo langzamerhand alleen nog maar de keuze hebben tussen of gewoon een dekking voor alle voorstellen die er ook als alternatieven instonden in dit plan, ofwel een subsidieregeling gaan starten voor Rijswijkers om een fourwheeldrive aan te schaffen, met al dat onkruid op verhardingen et cetera. En ik denk dat het eerste verkieslijker is om verschillende redenen, is de wethouder dat met ons eens?

De voorzitter: Dank. Kijk ik naar de ChristenUnie. Ja, de heer Stam.

De heer Stam: Ja, dank u wel en ook dank voor het Groenbeheerplan. En in ons tienpuntenplan hadden wij onder andere staan dat we iedereen een ommetje in het groen gunnen en dat we graag iets willen doen aan hittestress. Dus dat komt volgens mij mooi samen in dit Groenbeheerplan. We hebben ook de ambities gelezen die helaas in het voorstel niet worden uitgevoerd. En dat vinden eigenlijk wel jammer, want dat vinden we wel verstandig beleid als het gaat ook inderdaad om het extreme weer, wat ook al genoemd werd door GroenLinks. Met heftigere regenbuien, extreme droogte en ook de alarmsignalen die we krijgen op het gebied van biodiversiteit. En juist in een verstedelijkte omgeving als Rijswijk leidt natuurlijk die extreme hitte tot meer hittestress. In ieder geval lijkt ons die urban waterbuffer verstandig om daar onderzoek naar te starten. Dus waar wij benieuwd naar zijn, is of er extra ruimte is in die egaliseringsreserve riolering om dat onderzoek eventueel uit te financieren. Dus daar horen we graag meer over. En dan nog twee vragen over het onderhoud. Bij de kanttekeningen wordt genoemd dat de vervangingsopgave van Stedin en Dunea een risico is en dat scherp toezicht bij de werkzaamheden, dat dat vereist is. Wij zijn benieuwd als fractie of de wethouder iets meer kan zeggen over hoe het college van plan is om scherp toezicht te houden op de werkzaamheden en welke afspraken er worden gemaakt over mogelijke schade met Stedin en Dunea. En in lijn ook met wat BvR net opbracht over de afname van de inzet van de Binnenbaan en het aantal vrijwilligers nog twee vragen. Zijn er inderdaad concrete signalen dat het aantal vrijwilligers terug zal lopen en wat kunnen we daar eventueel aan doen? En ik sluit me aan bij

het punt van BvR om te kijken of we wellicht mensen met afstand tot de arbeidsmarkt kunnen inzetten voor het groenbeheer. Tot zover, dank u wel.

De voorzitter: Dank. Dan kom ik nu bij de voorgestelde schorsing, waarna ik zelf nog de inbreng zal doen. Het is ongeveer tien minuten, krijg ik door van de andere kant. Dus u heeft even de tijd om uw handen te wassen, thee te halen, naar het toilet te gaan. En dan gaan we rond 21.40 uur verder en daarna de wethouder voor zijn eerste termijn.

Voorzitter de heer Kaffa

De voorzitter: Dames en heren, als u denkt: wat heeft de voorzitter zijn wilde haren verloren. Dat klopt helemaal. Wij zijn gewisseld. Nou, namens mij dan ook wederom weer welkom bij het vervolg forum Stad. Wij hebben op het agendapunt raadsvoorstel Groenbeheerplan nog één woordvoerder niet gehoord. Daarom zou ik ook graag bij deze het woord willen geven aan mevrouw Woudstra. Ga uw gang.

Mevrouw Woudstra: Dank u wel. We hebben vooraf als D66, en ook dank voor het overnemen. We hebben vooraf als D66 Rijswijk schriftelijke vragen ingediend. Groenbeheer gaat ons aan het hart, dus dat waren er niet één, dat is een hele lijst. Ik zal het forum niet aandoen om dat allemaal te gaan herhalen. We horen graag voor de raad, ook ruim voor de raad zijnde volgende week, de beantwoording daarvan van de wethouder terug. Ik zal even een aantal van onze hoofdpunten aanstippen en ook ingaan op wat collega's eerder hebben gezegd. Allereerst dank voor alle inzet. Ik zal dat nu alvast noemen. We zien echt dat groenbeheer in de gemeente heel veel aandacht heeft. Er waren ook veel mensen aanwezig bij het forum vanuit groenbeheer en we zien echt een ontwikkeling daarin. We zijn dan ook blij met dit stuk. Alleen is het nog niet altijd voor alle Rijswijkers zichtbaar en daarom vragen wij extra aandacht voor communicatie. We hebben daar ook een aantal vragen over gesteld. Maar wellicht kan de wethouder ook nu aangeven wat hij in de communicatie nog gaat verbeteren. We waren bijvoorbeeld wel erg blij om te zien dat er een kaart is die alle inwoners kunnen vinden die echt gedetailleerd is, met bomenpaspoort en alles erbij, zodat je real life kan volgen wat er met bomen gebeurt. We zijn blij dat de gemeente data op die manier gebruikt en zo gedetailleerd gebruikt. Maar we vragen ons wel af of het nu, als we daar verdere stappen in willen zetten in die communicatie en het gebruik van die data en het beschikbaar maken voor inwoners, moet dat dan ook echt uit het budget van het groenbeheer? Zouden we daar niet ook andere opties voor kunnen doen uit het algemeen budget? Dus kan de wethouder aangeven waarom dat in dit budget hoort? Mede omdat ik wil aansluiten bij de eerder gestelde vragen over financiën en het feit dat er nog niet voldoende dekking is, dan moeten we ook kijken naar welke kosten we op welke plek terug laten komen, of we die ook goed terug laten komen en om de slimme keuzes daarin maken, zodat we ook bij het ontwikkelen van datasystemen de efficiënte keuzes maken en we niet iets ontwikkelen dat daarna niet past in de rest, zoals een website. Misschien is dat helemaal niet het geval, hoor ik graag van de wethouder. Of de website, mag ook maar hoeft niet. Verder sluit ik mij aan bij de andere gestelde vragen over communicatie, waar ik nog wil opmerken dat wij het belangrijk vinden dat de gemeente ook proactief reageert op vragen van inwoners. Er zijn ook inwoners met ideeën, die komen ook met ideeën. Die krijgen alleen niet heel veel reactie en dat ligt wellicht aan dat de organisatie daar nog niet helemaal mee behept is, er wordt ook wel naar Buurtkracht verwezen in plaats van direct antwoord gegeven. Mensen worden ook nog net niet het hele stadhuis doorgestuurd, maar ze hebben niet de indruk dat als ze een groen idee hebben of eigenlijk gewoon een vraag: mag ik hier in mijn omgeving zelf ook wat aan beheer doen? Dat is, zouden wij zeggen, een hele mooie aanwijzing dat er mensen interesse in hebben om te helpen dat misschien ook ons kosten bespaard. Ik hoor graag of de wethouder daar ontwikkelingen in ziet en hoe dat verder gaat. Over de monitoring. De inspreker gaf het al kort aan. We hebben vorige keer

ook gevraagd naar monitoring. We weten dat het Groenbeheerplan in deze vaststelling er niet is om de hele monitoring van ons groen te doen, maar we willen er toch nog wel de aandacht op vestigen dat dit beheer uiteindelijk ook er is om bij te houden hoe het zit en dus ook wel invloed heeft op die monitoring. Zou de wethouder nog een keer kunnen aangeven wanneer we de monitoring van groen voor heel Rijswijk kunnen verwachten? Dat horen we graag. Evenals de monumentale bomen. Ook dat is geen beheer. Het heeft wel gevolgen voor beheer. En andere gemeenten hebben daar duidelijke verordeningen en aanwijzingen voor, die dan verwerkt moeten worden in het beheer. Dus we hopen dat als er straks een voorstel komt, dat niet ook het beheer in de weg zit. Tot slot, als ik even dubbelcheck. Er is een conceptkaart hier in het document gevoegd. Wat is de status van die kaart en wie besluit over de vaststelling ervan? Ook als wij straks besluiten om dit plan vast te stellen, blijft die kaart dan concept en wie gaat hem dan veranderen? En voor ons is dat met name ook van belang omdat die kaart ervan uitgaat, in elk geval ook gaat over natuurwaarden, maar ook over het Slagenlandschap en het TNO-terrein. En we hebben afspraken gemaakt in het coalitieakkoord en we vroegen ons af of die kaart er niet op vooruitloopt en of we daar niet nog een keer naar het beschermingsniveau moeten kijken. En verder sluit ik aan bij gestelde vragen met één opmerking nog. We zagen ook dat de kosten van het zwerfvuil, daar wordt anders mee omgegaan, begrepen we uit de fijne en goede presentatie van vorige week. En dan vroegen we ons af: als die kosten van het zwerfvuil straks in het totaalplaatje zitten en niet meer apart op de begroting staan, hoe weten we dan of we meer zwerfvuil hebben, hoeveel kosten we kwijt zijn aan het weghalen van zwerfvuil. Want als er straks staat: een boom kost zoveel en dan moeten we daar eigenlijk ook lezen: inclusief het schoonhouden van het perkje rondom de boom. Is dat voor ons niet heel inzichtelijk en kunnen we ook stijgingen daarin niet zien. We vragen ons oprecht af of de kosten voor het verwijderen van zwerfvuil in het Groenbeheerplan zouden moeten zitten, of dat dat eigenlijk op een andere plek thuishoort. En we horen graag de reflectie van de wethouder daarover. Bedankt.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Woudstra. Dan kunnen we de eerste termijn voor de raad afsluiten. Dan geef ik graag het woord aan de wethouder. Ga uw gang.

De heer Wit: Dank u wel, voorzitter. Groenbeheerplan. Dank in ieder geval aan de raad voor de vragen en ook voor de complimenten die er gekomen zijn, zowel voor het stuk maar ook voor de presentatie van vorige week. Ik kon er helaas niet bij zijn, maar ik heb natuurlijk de presentatie van tevoren wel gezien en ik zal de complimenten doorgeven. Nou ja, de mensen die hem opgesteld hebben zitten in de zaal. Dus ze zijn ongetwijfeld wel aangekomen. Ik ben ook heel blij met de wijze waarop er gecommuniceerd is en hoe deze presentatie opgesteld is en ook hoe het hele Groenbeheerplan opgesteld is en zeker ook de wijze waarop we momenteel inzichtelijk hebben hoe het met onze data staat en wat we hebben en hoe we daarmee om kunnen gaan. Dus dat is een grote stap voorwaarts wat mij betreft en dat is echt een groot compliment richting de ambtelijke organisatie. Even kijken. Ik ga even het lijstje af. Wij. Rijswijk, financiën er is geen dekking richting 2025-2027. Nou ja, er is deels dekking en een deel ook niet. U geeft aan: ja, waarom hebben we dat niet gesplitst? Die vraag begreep ik niet helemaal. We hebben het juist wel gesplitst momenteel. We hebben gezegd: ja, we kunnen nu voor 2024, omdat dat actueel is, hebben we dekking gevonden en kunnen we dus de werkzaamheden uitvoeren. En nogmaals, zoals ik net ook bij het beheerplan. Wegen heb gezegd: de integrale afweging moet echt plaatsvinden met alle domeinen en alle stukken die daaronder vallen en daar behoort ook het Groenbeheerplan onder. Als u bij wijze zegt: ja, ik vind het zo belangrijk dat we dit wel op een goede manier doen en beheer is zo belangrijk, en onderhoud, dat het wel direct gedekt moet worden. Ja, dan staat het uw raad natuurlijk vrij om te zeggen: die dekking die er nu staat, die gaat van de algemene middelen en we gaan het wel doen. Dan kunt u dat amenderen. Dat is iets wat ik natuurlijk zou toejuichen, maar we hebben nou eenmaal afspraken gemaakt om echt te kijken naar alle domeinen. Want de financiële situatie, nou ik ga hem niet nog

een keer uitleggen. Ik denk dat het duidelijk genoeg is dat we daar zorgen over hebben voor de toekomst. De egalisatiereserve. Ja, dat is een heel technisch verhaal, dus daar ga ik toch echt eventjes nog even naar terug hoe dat nou precies in elkaar zit. Kijk, de egalisatiereserve riolering is een totaalbedrag van ik geloof 3,6 miljoen. Daar zit een spaardeel in, bedoeld voor toekomstige kapitaallasten van om en nabij de 2,2 miljoen en daar komen we niet aan. Het resterende deel is ongeveer 1,3 miljoen en dat is bedoeld voor werkzaamheden aan de riolering. Die werkzaamheden zijn in het verleden niet allemaal uitgevoerd, ook omdat het deels gewoon niet nodig was. Een deel van ons riool is gewoon in goede staat. En een klein deel daarvan willen voor het onderhoud van de watergangen inzetten, omdat het ook in directe relatie is met riolering. Voor eventuele calamiteiten of andere werkzaamheden blijft echt nog voldoende dekking over in deze reserve. We gaan in 2025 een nieuw GRP opstellen, Gemeentelijk RioleringsPlan. Dat is trouwens niet zozeer het gemeentelijk rioleringsplan, maar om programma riolering en water in het kader van de omgevingsvisie en daar zullen we deze voorziening opnieuw in bestemmen. Even kijken, GroenLinks. Horeca heb ik ook inderdaad van tevoren al wat vragen voor ontvangen. Dank daarvoor, want het maakt het op zich wel even makkelijker.

De voorzitter: De heer Oelen, u wilt interromperen. Ga uw gang.

De heer Oelen: Ja, dank u wel voorzitter. Maar dat meerjarenrioleringsplan, daar komt dan ook een financiële paragraaf bij. Hoe concreet is dat meerjarenrioleringsplan al en hoe relateert zich dat tot die drie ton die nu voor iets anders wordt bestemd met een creatieve geest met het water en alles moet ergens wegstromen. Dus ik snap die redeneringen allemaal wel. Maar komen we dan zo meteen bij dat meerjarenrioleringsplan opnieuw in de bezuinigingsproblemen?

De heer Wit: Nee. Zoals ik net aangeef, er is voldoende ruimte binnen die reserve om dit op deze manier te doen. We gaan het ook niet structureel doen. Het is eenmalig waarin we dit doen voor 2024. Dan gaan we even naar de vragen van GroenLinks. Financiële heroverweging wordt voorgesteld om de hogere ambitie de komende periode niet meer uitvoeren. Dat klopt inderdaad. GroenLinks zou graag wat meer ruimte zien voor de ambities. Heel eerlijk, ik ook. Ik zou ze het liefst allemaal direct aan u voorleggen en een akkoord op krijgen. En u staat het natuurlijk ook vrij om te amenderen om ze alsnog door te laten gaan, maar ik heb daar momenteel gewoon geen financiële dekking voor gevonden en dan vind ik ook dat je eerlijk moet zijn en goed moet kijken naar wat momenteel de status is van onze financiële situatie en hoe we daarmee omgaan. Ja nogmaals, als u daar geld voor beschikbaar wilt stellen voor in ieder geval die ambities, de kleine ambities, dan kan ik dat alleen maar toejuichen. Maar vooralsnog is de situatie even zoals het nu is. En dat geldt ook voor het haalbaarheidsonderzoek naar de urban waterbuffers. Ik kreeg daar ook nog een andere suggestie voor vanuit, zullen we even goed kijken, de ChristenUnie, die ik op zich wel interessant vind en we zullen ook wel even kijken of we daar iets mee kunnen of dat een mogelijkheid is om dat op die manier te doen. Maar we kunnen ook even kijken, dus wat ik net al aangaf dat we het nieuw op te stellen programma riolering en water in de omgevingsvisie, of we het daarin opnemen. Maar daar moeten we echt nog eventjes goed naar kijken, maar ik vind het een interessante suggestie. GroenLinks heeft het over het niet opgenomen schade vervanging van bomen door, nou ja allerlei, droogte noem maar op. In het nieuwe beheerplan, in dit plan wat er ligt, gaan we ervan uit dat we 620 bomen per jaar gaan vervangen. En dan gaat het niet, ongeacht of dit door droogte, ziekte of slechte kwaliteit komt. Dus het kan uit de schouw komen, maar het kan ook door droogte komen. Dus dat is het totale pakket. En dit doen we op basis van de ervaringscijfers van de afgelopen jaren, hebben we dat geëxtrapoleerd naar de komende jaren. Stormschade echter is natuurlijk moeilijk in te schatten, zoals u zult begrijpen. Dus mochten er echt grote stormen komen en daar komen veel meer kosten uit, dan passen die niet binnen dat budget en daar zullen we dan in de eerste of tweede

halfjaarrapportage alsnog budget voor komen vragen. Dat is iets, ja dat is koffiedik kijken noem ik maar even. De werkzaamheden binnen het Groenbeheerplan staan uitgevraagd in bestekken, geeft u aan. Dat klopt. Circulariteit, duurzaamheid, social return on investments zijn daar belangrijke onderdelen van. Aannemers worden daadwerkelijk ook uitgedaagd om bij inschrijving goed na te denken over circulariteit, over hergebruik van hout bijvoorbeeld, bij de aanbesteding van het vellen van bomen heeft de winnende aannemer gescoord echt op het hergebruik, dus op hout, constructiehout, speelelementen, emballagehout, papierhout. En ook teruggave aan de omgeving. Dus takkenrillen of herdenkingsbanken. Dat soort dingen, die worden echt daadwerkelijk meegewogen in onze aanbesteding. Nou, als we het hebben over social return on investment en de inzet van de Binnenbaan, waar meerdere vragen over kwamen. De Binnenbaan, ook daar werken mensen met een al iets grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Hoe zich dat in de toekomst, ja dat is de portefeuille van mijn collega Van Malsen, gaat ontwikkelen weet ik niet exact. Er is wel, het heeft als risico benoemd ook in het stuk. Mocht dat gebeuren dat het afschaalt, dan zal dat financiële consequenties hebben, want dan zullen we het bij een aanneming moeten neerleggen. Tegelijkertijd vragen wij onze aannemers ook om goed te kijken naar de inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en die zullen dan ook gebruik maken van de pool waarin wij zelf ook mensen uithalen. Dus dat is wat ik daar even over kan zeggen. Ja, de andere vragen, die ga ik schriftelijk op terugkomen. Even nog in het algemeen. De schriftelijke vragen, daar kom ik dan uiterlijk donderdag komende week op terug. Ik hoop dat dat voor iedereen voldoende is. Even kijken, bomen. Partij van de Arbeid, spelregels over zelfbeheer. Dat dat toch nog niet goed duidelijk is en ook voor de groeninitiatieven. Ja, we hebben dat natuurlijk vorig jaar vastgesteld, de groeninitiatieven. Daar is communicatie over geweest. Het zou best kunnen zijn dat dat nog niet bij iedereen goed geland is. Het communicatieplan, wat naar aanleiding van dit beheerplan wordt opgesteld, voorziet ook weer in uitgebreidere communicatie over het groeninitiatief en zelfbeheer. Zelfbeheer van groen is iets wat we toejuichen, maar wat tegelijkertijd ook wat we zien, niet altijd heel effectief is. Het is ook maar een heel klein deeltje van ons werk, van het werk en we zien toch ook wel dat het de eerste paar jaar wel goed gaat en daarna versloft het en dan moeten we het alsnog weer overnemen. Dus dat houden wij natuurlijk. Wij controleren ook of dat gebeurt en dat zullen we dat ook weer verder oppakken. Maar communicatie daarover, ja dat is altijd, communicatie kan altijd beter, laten we het zo zeggen. Ik ga eventjes terug naar de vragen die u nog schriftelijk gesteld heeft. U heeft nog gevraagd over de evaluatie, leermomenten. Ja, die vragen die staan toch ook echt ... Er is een heel hoofdstuk evaluatie opgenomen in het plan. Dus als u echt specifiek daar vragen over heeft, dan zou ik die graag nog op een later moment echt voor u willen beantwoorden, maar we hebben echt alle oude beheerplannen en groenplannen ook echt meegenomen in deze evaluatie. Even kijken. De effectieve communicatiestrategie. Ja, u geeft ook daar aan dat de Rijswijkse burger zeer ontevreden is over de gemeentelijke communicatie van het groenbeheer. Ja, dat herkennen we toch niet. We hebben de afgelopen jaren flinke stappen gezet ten aanzien van communicatie over groenbeheer. Nogmaals, communicatie kan altijd beter, maar we hebben echt minder meldingen gekregen over situaties waar het niet goed op orde is.

De voorzitter: Mevrouw Woudstra, u wilt interromperen? Ga uw gang.

Mevrouw Woudstra: Ja, aangezien ik daar ook vragen over had, misschien kan ik die vraag dan wel verduidelijken. Wij merken ook dat het groenbeheer in het algemeen beter over gecommuniceerd wordt, met name het groenbeleid wat we doen. Maar als mensen bellen met vragen, worden ze echt niet naar de goede plek gewezen en krijgen ze echt geen antwoorden. En waar dat aan ligt kunnen wij niet zien. Maar we hebben echt een lijstje punten die gewoon slecht en niet worden opgepakt, waar mensen meer dan tien keer over terug hebben gebeld. Dat is niet één iemand, dat zijn

meerdere mensen. We zien ook dat er in de algemene communicatie meer gebeurt, van krantenartikelen tot beter te vinden op de website, maar tussen die twee is echt nog een mismatch.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Woudstra. Mijnheer Wit, u mag reageren.

De heer Wit: Ja, ik kan alleen maar zeggen dat wat ik aanneem van u, dat dat correct is. Dat u dat proefondervindelijk ook, dat dat eruit gekomen is dat meerdere mensen dat melden, dan zal dat zo zijn. Ik vind, dat zou niet moeten kunnen. We proberen altijd zo correct mogelijk te reageren. Nogmaals, verbetering is altijd mogelijk, maar ik neem uw zorg zeker mee. Even kijken, waar waren we gebleven? Rijswijks Belang, bladkorf vervangen door minicontainers. Ik denk niet dat dat een goed plan is om op die manier te gaan vervangen. Ze zijn A veel te klein om alle bladeren in kwijt te raken. Dan moeten we er heel veel gaan plaatsen overal. Bladkorven zijn een stuk groter. De bladkorven die we momenteel hebben, voldoen ook niet aan de Arbowetgeving. Daarom moeten ze ook vervangen worden. Ja, ik vind het een aardige suggestie, maar ik denk dat we echt als we professioneel willen werken, en dat willen we graag bij de werf, dat je ook met professionele bladkorven moet werken. En ja, de inschatting die wij gemaakt hebben, de aanbestedingen die daarover gaan, daar zijn de kosten die daar uitkomen, of in ieder geval de offertes, die komen op dit bedrag en ik denk dat dat een marktconforme prijs is. Het strand, heeft u vragen over gesteld. U vraagt: ja, hoe zit dat dan? Wat is in de seizoenen? Nou, daar bedoelen we echt mee het zwemseizoen. Dus vanaf het begin van zeg april tot aan dat het echt slecht weer wordt, oktober. Dan maken wij dertig keer per jaar die stranden schoon. En dat doen we ook al. Dus buiten dat seizoen om doen we dat niet. Nou ja, dat heeft ook minder urgentie want ja, buiten het feit dat er ook veel minder ganzen zijn. Dus het is echt het zwemseizoen wat we daarmee bedoelen. Even kijken, Beter voor Rijswijk. Binnenbaan, nou die vraag heb ik net denk ik al beantwoord. Boom op de juiste plek. Ja, proberen we ook echt rekening te houden met de situatie. Dus we gaan niet op een plek waar een woning staat met zonnepanelen populieren plaatsen die in no time daar de schaduw overheen leggen. Dus we kijken echt wel naar de situatie. We kijken wel naar, we hebben een hele lijst met bomen die we daarvoor kunnen inzetten. We kijken echt wel locatiespecifiek naar welke bomen we daarvoor kunnen inzetten. U geeft aan: ga de entrees van Rijswijk beter maken, de Prinses Beatrixlaan noemt u geloof ik. Er zijn meer locaties waar nog wel groen toegevoegd kan worden, maar we zitten ook met hele grote projecten die eraan komen, dus laten we ook alsjeblieft kijken naar de vervangingsopgave die we nu hebben. Nogmaals, 620 bomen vervangen per jaar. Dat is waar we nu even van uitgaan. En wat daarbij komt vanuit projecten, ja dat zal ook weer in die beheercyclus dan na een aantal jaar opgenomen moeten worden. VVD vraagt over de financiën. Ja, u heeft denk ik wel een redelijk goede inschatting gemaakt van het antwoord, want dat is niet zo anders dan wat ik net ook in het wegenbeheerplan heb aangegeven en wat ik net ook al zei richting de fractie van Wij. Rijswijk. Integrale afweging. Ik blijf daarbij. Ik vind dat ook de correcte manier om dat op die manier te doen, maar u begrijpt, wat ik net ook al gezegd heb: beheer en onderhoud gaat mij aan het hart en ik weet dat als we daar desinvesteringen doen, dat dat op de lange termijn meer geld gaat kosten en dat is ook echt één van de argumenten die ik zeer duidelijk in het college zal brengen. Het CDA vraagt: bent u het ... Ik kan eigenlijk wel zeggen: ja, daar ben ik het mee eens. Ik ga natuurlijk niet de subsidie of vooral de drives steunen, überhaupt een subsidie voor gemotoriseerd verkeer niet. Maar het feit is wel dat, ja er zijn uitdagingen in de openbare ruimte. Die uitdagingen hebben ook te maken met het beheer van groen op verhardingen, maar ook met groen in het algemeen. Ik denk niet dat wij in Rijswijk op dit moment of in de komende tijd in een situatie terechtkomen dat we dat soort middelen nodig hebben om ons voort te bewegen. Dus. ChristenUnie. Ambities eruit, dat het jammer is. Ja, dat ben ik wel met u eens natuurlijk dat het jammer is. Ik heb net ook al aangegeven: het staat u vrij om daar nog een motie of een amendement op in te dienen als u het wel wilt. Maar klimaatadaptief, klimaatadaptatie, onderdeel daarvan, delen

daarvan worden natuurlijk wel in de projecten nog steeds meegenomen. Als je kijkt naar de Lindelaan, waar we infiltratieriolen gaan aanbrengen. Het vergroenen van boomspiegels wordt nog gewoon bij nieuwe projecten meegenomen. Rembrandtkade worden ook klimaatadaptieve maatregelen genomen. Dus het is niet zozeer dat we niets doen. We hebben ook nog steeds het RAAK vastgesteld. Dat wordt ook gewoon uitgevoerd conform het stuk. Dus het is niet nul, alleen het lijstje wat u hier in ziet, dat is dan even helaas. De waterbuffer heb ik het net al over gehad. Ja, toezicht op de werkzaamheden. Ja, we zien het inderdaad. Het jammere is, we zien niet direct het effect. We proberen echt heel goed toezicht te houden, want we weten de werkzaamheden die er aankomen en het probleem is dat we meestal pas na een jaar of drie, vier, soms wel vijf zien dat er schade aan een boom toch is ontstaan en probeer dan op dat moment dan nog maar eens met terugwerkende kracht dat te voorkomen of het verhalen op de betreffende aannemer. Natuurlijk, ik wil niet zeggen dat we dat niet proberen ...

De voorzitter: Mijnheer Van Dam, u wilt interrumpen? Ga uw gang.

De heer Van Dam: Ja, excuus voor het binnenvallen midden in uw zin. Maar het ging over het stukje wat u daarvoor zei, de reactie op de ChristenUnie over klimaatadaptief bouwen. Projecten gaan nog wel door, maar bij het beheersplan dus niet of tijdelijk niet. We hebben tijdens het vaststellen van het Klimaatbeheersplan een aantal doelen gesteld als Rijswijk volgens mij, als ik het goed herinner. Weten we eigenlijk ook wat de impact is van wat we dus nu niet gaan doen op dat Klimaatbeheersplan? Dat lijkt me toch wel een redelijk groot onderdeel van het Klimaatbeheersplan wat we bij het beheer nu achterlaten eigenlijk.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Dam. Mijnheer Wit, ga uw gang.

De heer Wit: Ja, dank u wel voorzitter. Nou ja, klimaatadaptatie zoals in het beheerplan of zoals in het RAAK staat opgenomen, blijven we gewoon uitvoeren. Alleen, we moeten nu gewoon keuzes maken in de wijze waarop we beheren. Want het is een beheerplan en dan kan het zijn dat we dus zeggen: we gaan bepaalde plekken wat minder, in het kader van biodiversiteit bijvoorbeeld, ook wat minder bomen plaatsen. Dus dat zijn wel, dat zijn kleine dingen. Het is niet zo dat dat echt een enorme impact heeft op de samenleving direct. We blijven ook gewoon de bomen planten, conform de afspraken die we daarover hebben. Exact om nu kengetallen te geven wat dat voor effect gaat hebben. Nee, dat weet ik niet. Maar nogmaals, het RAAK is voor mijn portefeuille net zo belangrijk als dit stuk. Dus ik blijf daar ook gewoon voor vechten om dat op een goede manier binnen de projecten te kunnen uitvoeren. Even kijken hoor. Nou ja, ik ga even terug weer op het toezicht, want ik werd even onderbroken. Ja nogmaals, het is lastig. We proberen het wel, we proberen ook op het moment dat we steeds actiever, proactiever, voordat een aannemer start te vragen: hoe ga je hier dan mee om? En in de bestekken worden daar natuurlijk ook wel ... Nou ja, we hebben niet echt bestekken, als Stedin de grond in gaat, dan doen ze dat gewoon. Maar dan betekent het wel dat er gecommuniceerd wordt over de wijze waarop. Bijvoorbeeld afsluitingen, daar kun je ook in opnemen hoe je omgaat met het groen. Het is alleen heel lastig om tegen te houden dat als een boomwortel over een gasleiding heen ligt, dat ze hem niet toch weghalen. En het effect zien we gewoon niet direct, dat is een aantal jaar later. Ja. D66, even kijken hoor. Ik pak even de lijst erbij, want het was nogal een lijst. Sorry? Ja, dat klopt. Vijf vragen. Ik probeer daar antwoord op te geven. U heeft vragen gesteld over de kaarten of dat niet betaald kan worden uit bijvoorbeeld kosten voor website en communicatie. Die kaarten, daar zit een hele grote database achter. En die database, die moet op orde gehouden worden. Dus op het moment dat wij communicatie daar dingen in laten doen. U bedoelt waarschijnlijk ook niet echt de inhoud, maar op het moment dat wij ... beheer van die kaarten ligt bij groenbeheer. Dat hoort ook bij beheer te liggen, want dat is inhoudelijk en het gaat over de stappen die wij zetten en de werkzaamheden die we uitvoeren. En op het moment dat dan

de koppeling gemaakt wordt, dan zal er natuurlijk met communicatie gekeken worden op welke manier we dat gaan doen. Maar ik zou het onverstandig vinden om kosten die te maken hebben met de kaarten, weg te trekken bij groenbeheer omdat daar de kennis er ook van is. Als het aankomt op hoe ga je dat op de website nu op een goede manier presenteren, dan zouden we daar in de communicatiestrategie nog zeker wel naar kunnen kijken hoe we dat effectiever doen. Maar vooralsnog is de kaart vindbaar, is misschien niet altijd even goed vindbaar. Daar zitten echt nog wel stappen in die we moeten zetten. Maar hij is vindbaar en hij is ook goed leesbaar. Dus ik denk dat dat momenteel al enorme winst is ten opzichte van wat we in het verleden hadden. Proactief reageren ... Ja, ik denk dat ik die vraag al enigszins beantwoord heb, over Stadskracht en over initiatieven die op de verkeerde plek terechtkomen of die niet goed beantwoord worden. Blijft het Groene Idee natuurlijk wel, is een aparte plek waar je je daarvoor kan aanmelden. Als het via Stadskracht binnenkomt dan, en dan doe ik eventjes dan die inschatting maak ik zelf even, zou het moeten zijn dat ze verwijzen naar het Groene Idee, dat het op de goede plek terechtkomt. Als dat niet zo is, en die signalen die geeft u aan, dan zullen we daar zeker eventjes naar moeten kijken. Maar goed, communicatie in het algemeen is nog wel wat winst te halen. Zwerfvuil niet meer apart begroot als kostenpost. Verwerkt in onderhoud per boom, struik, perk. Ja. Kijk, zwerfafval weghalen is onderdeel van de werkzaamheden die ook de Binnenbaan vooral doet. En onze groenbeheerders, die zien ook afval liggen en die nemen dat mee. Het is heel lastig om dat nu helemaal, als we dat er helemaal uit ... We hebben ervoor gekozen om dat op deze manier te doen, dan weten we namelijk ook op het moment dat we onderhoud plegen aan struiken, perken, dat we dat direct ook oppakken, want het is niet zo dat we zeggen: nou, we doen het groenbeheer. De rommel ligt er nog en dat komt dan later iemand en dat wordt apart dan nog een keer gedaan. Het is echt zo dat we dat integraal meepakken, dus dat als we daar lopen, de Binnenbaan is bezig, dat ze die rotzooi ook opruimen. Dus die uren die zij maken, ja dat is gewoon integraal zit dat bij elkaar. Ik zou dat niet uit elkaar willen trekken op dit moment, of niet weer uit elkaar willen trekken. Ja ik denk, er is natuurlijk een verschil tussen zwerfvuil als we het hebben over grotere stortingen of grotere hoeveelheden wat dan op een andere manier bij Stadsbeheer bij een andere afdeling terechtkomt. Meldingen daarover komen op een andere afdeling terecht. Het is natuurlijk ook een samenspel, samenwerking. Dus ik zou dat op deze manier willen blijven doen. We vinden dat een praktische manier. Ja, meer kan ik er ook niet over zeggen.

De voorzitter: Mevrouw Woudstra, wilt u interrumperen? Ga uw gang.

Mevrouw Woudstra: Ja, ik merk dat ik misschien mijn vraag even moet verduidelijken. Het gaat mij niet over het uit elkaar halen wie het doet. Het gaat mij erover dat we op de begroting straks niet meer weten dat het gebeurt of dat het er dus ook bij hoort. Voorheen was er een apart potje, dat heette zwerfvuil. Dus konden we als raad ook goed zien: de Binnenbaan doet dit en dit halen we eruit. En in het voorstel dat we vorige week gepresenteerd kregen, gaat dat naar struiken. Ja, geen flauw idee hoe we dan weten dat het erbij hoort. Ik snap dat het niet over stortingen gaat, maar wij zien daar toch echt een risico dat we straks niet meer weten welke werkzaamheden we eronder uitvoeren. En we hebben dat bij andere punten in het verleden ook gezien. En ik zeg niet dat de uitvoering moet veranderen over dat de Binnenbaan dat niet meer moet doen, over wie dat anders moet gaan doen. Blijf het vooral op dezelfde manier doen, maar hou inzichtelijk waar en hoe we kosten voor zwerfvuil maken. Dat is eigenlijk ons verzoek.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Woudstra. Mijnheer Wit, gaat u verder.

De heer Wit: Ja, dank u wel voor de verduidelijking. Daar moet ik dan echt even op terugkomen. Niet direct een antwoord op, helaas. Even kijken hoor. Had ik nog een aantal vragen? Ja monitoring natuurlijk, hoe kan ik dat nu vergeten. Nee, monitoring. U geeft zelf aan: het beheerplan is niet direct

het document waar het in zou moeten zitten. Tegelijkertijd zijn onze aannemers natuurlijk wel ook deels onze ogen en oren. Dus dat wordt ook echt wel meegenomen als signalen vanuit monitoring als het gaat om kwaliteit, wordt dat op die manier wel meegenomen als het gaat om biodiversiteit, dat soort dingen. Die stappen waar we toezeggingen over hebben gedaan. Ik denk dat het verstandig is om dat samen met het Groenbeleidsplan, dus de omgevingsvisie, dat we dat op die manier opnemen. Daar zou je dat het beste kunnen laten landen. En de praktische uitvoering ervan, nou ja daar moeten we dan even verder kijken hoe we dat uitzetten en het zou best kunnen zijn dat dat wel onderdeel wordt van de mensen die bij Stadsbeheer werken en dat die daar iets een rol in vormen. Maar hoe dat in elkaar zit, daar heb ik gewoon nu even geen antwoord op. Maar de omgevingsvisie is daarin denk ik de beste plek. Monumentale bomen, heeft u nog een vraag over. Ja we gaan, zoals ook in het stuk staat, monumentale bomen de komende periode inventariseren. Dat geldt voor de bomen in de openbare ruimte. Mijn wens is ook om dat wel nog te kijken of we ook de particuliere monumentale bomen daarin mee kunnen pakken, voor zover we die inzichtelijk hebben. Maar het beleid daarover moet ik echt even over terugkomen hoe we daar verder dan mee omgaan in wat voor verordening, dus dat kan ik u nu niet direct meegeven. Maar weet wel dat onderdeel van dit beheerplan wel het in kaart brengen ervan is. Dat staat geloof ik ook wel genoemd. De conceptkaart nieuwe bebouwde kom. Nou ja, als wij dit samenstellen of vaststellen, dan blijft het een conceptkaart. Want het is niet dat het dan automatisch ineens verandert: dit is de kaart. Maar ik kan u ook niet direct antwoord geven wie die dan vast moet stellen en of dat vanuit de raad vastgesteld moet worden. Dat moet ik u echt ook eventjes schriftelijk doen toekomen. Voorzitter, volgens mij heb ik alle vragen beantwoord.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Wit. En zo niet, dan horen we die vast en zeker in de tweede termijn nog voorbijkomen. Ik wil graag beginnen met de tweede termijn. Ik werd heel even van mijn à propos gebracht. Gebeurt mij niet vaak, dus complimenten. Ik wil graag als eerst het woord geven aan mijnheer Van Dam van Wij. Rijswijk. Ga uw gang.

De heer Van Dam: Ja, dank. En ook bedankt voor de duidelijke beantwoording in de eerste termijn van de wethouder. Ik heb nog één vraag openstaan, of het was eigenlijk meer een vervolgvraag. Want ik hoor u duidelijk zeggen als we het hebben over die budgetten: goed, we hebben wel die splitsing gemaakt. Dus na 2024, 2025, 2026 en 2027, die gaan we pas bespreken bij de kadernota, of de budgetten daarvan. Maar dan is mijn vervolgvraag wel: dan weten we eigenlijk best wel zeker wat er in 2024 gaat gebeuren, want dat is gewoon de begroting van dit plan en dan gaan we over een paar maanden tijdens de kadernota beslissen wat er voor de rest qua uitvoering kan van dit plan. Maar daarmee is meteen onzeker wat we nu daadwerkelijk vaststellen met dit beheersplan, aangezien eigenlijk de overige jaren het ook zomaar kan zijn dat we tijdens de ombuigingsoperatie, zoals die hier in punt vier wordt benoemd, daaruit komt dat we niet genoeg budget hebben, dus niet die 1 miljoen hebben. En wat gebeurt er dan met dit raadsvoorstel of met dit beleid eigenlijk voor het Groenbeheersplan? Dat is mij een klein beetje onduidelijk. Dus wat gebeurt er dan in 2025, '26 en '27 met de punten die hierin staan benoemd dat we gaan doen?

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Dam. Mijnheer Mink van GroenLinks, ga uw gang.

De heer Mink: Dank, voorzitter. Ik heb nog één vervolgvraag naar aanleiding van het antwoord van het college. Dat ging over de stormschade van bomen. Ik noemde daarover ook bijvoorbeeld de verdroging. U geeft aan dat u op basis van extrapolatie, dus vanuit het verleden kijkt naar de toekomst en dan uitkomt op die 600 bomen per jaar. En als we daarboven zitten, dan mag de gemeenteraad het verschil in de kosten gaan bijplussen via de halve jaarrapportage. Maar we hebben tegelijkertijd ook te maken met klimaatscenario's en die kunt u gewoon downloaden vanaf knmi.nl. En dan kunt u ook gewoon een beredenering gaan maken over hoeveel bomen het dan nog

meer zou gaan kosten ten opzichte van die extrapolatie. Dus bent u bereid om dat model eerder in ogenschouw te nemen en toe te gaan passen, dan steeds terug te kijken naar het verleden en eventueel elk half jaar achter de bal aan te blijven rennen?

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Mink. Mijnheer Stuijzand? Geen verdere vervolgvragen, dat is mooi. Mevrouw De Haan-Niesen, ga uw gang

Mevrouw De Haan-Niesen: Dank u wel, voorzitter. Wethouder, bedankt voor de beantwoording. Ik hoor u zeggen dat de PMD-containers niet groot genoeg zijn. Volgens mij past er 240 liter in en met een beetje aanstampen kan je daar genoeg bladafval in kwijt. We hebben 3500 van die bakken, die nu ergens nodeloos staan te staan. Als gemeente kunnen we out of the box denken en de 93 bladkorven die vervangen moeten worden voor een ton voor nu vervangen door PMD-containers, die niet gebruikt worden op dit moment.

De voorzitter: Pardon, graag via de voorzitter alstublieft.

Mevrouw De Haan-Niesen: Die met die mooie roze deksels, inderdaad. Verder hoor ik u zeggen dat de huidige bladkorven niet voldoen aan iets van de arbeidsnormen. Ik ben benieuwd wat u daarmee bedoelt. In mijn beleving worden die bladkorven geleegd door middel van een stofzuiger en een persoon die dat doet. Dus ik vraag me af waar dan de bladkorf qua arbeidsnorm niet aan voldoet. Of ik heb dat verkeerd begrepen, dat kan ook. Waarom wij hier bovenop zitten is dat er 45.000 euro nodig is voor een waterbuffer. Wij zijn als fractie van mening dat een waterbuffer voor jonge bomen iets belangrijker is dan het vervangen van bladkorven voor 100.000 euro, terwijl we dus 3500 PMD-containers hebben. Wat betreft de ganzenpoep. Ik snap dat het in de seizoenen gebeurt. Dat staat ook precies omschreven in het beheerplan. Alleen ik snap niet, wanneer worden die veldjes schoongemaakt? Is dat 's morgens vroeg, is dat 's avonds laat, één keer per week, twee keer per week, drie keer per dag? Of u dat nog even kunt duiden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw De Haan-Niesen. Mijnheer Cupedo? Geen vervolgvragen, mooi. Mijnheer Oelen, VVD? Geen vervolgvragen. Mijnheer Van Enk, aan u het woord dan.

De heer Van Enk: Nou, geen vervolgvragen. Ik begrijp alleen dat we in de raad dan toch met een amendement moeten komen, willen we ervoor kunnen zorgen dat dit alles ook uitgevoerd kan worden?

De voorzitter: Als dat uw conclusie is, dan moet u die zeker gaan schrijven. Mijnheer Stam van de ChristenUnie.

De heer Stam: Ja, dank u wel. Nog twee vragen. Eén vraag gaat over, u had het over, ik geloof het langetermijnplan voor de riolering. De precieze naam is me even ontschoten. Of we dat onderzoek naar die waterbuffer ook daar kunnen regelen. Mijn vraag is: het maakt mijn fractie niet zo heel veel uit, maar wat is sneller? Want wat ons betreft moeten we haast maken met die klimaatadaptatiemaatregelen. En hoe eerder hoe beter. Dus het zou fijn zijn als u daar misschien nog iets over kunt zeggen. En ik had nog een vraag gesteld over de inzet van vrijwilligers en of er signalen zijn dat ook die inzet zal afnemen en of we daar misschien dan nog iets aan kunnen doen om dat op peil te houden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: Dank voor de beantwoording. We zien de vragen inderdaad graag later deze en volgende week nog tegemoet op de langere beantwoording. Een korte vraag nog even over de data. We snappen inderdaad dat de data zelf inhoudelijk zijn en bij groen vandaan komen, alleen werd in

de presentatie aangegeven dat het goed zichtbaar maken op de site, en we hebben allemaal geprobeerd om op te zoeken op de site, dat was echt nog een karwei. Je kunt bomen en bomenonderhoud inklikken, maar dan ben je echt even bezig om hem goed te vinden. Wij willen u toch oproepen om met de andere wethouders en in het college te kijken om niet zozeer communicatie, maar gewoon onze websitestrategie, wat er oppast, hoe goed je door kan klikken, waar je dan terecht komt, goed aan te laten sluiten op de mooie dingen die bij het beleid worden ontwikkeld als het om dit soort data gaat, ook zodat het goed gekoppeld kan worden en we die data ook echt op de goede plekken ook in het hele gebouw kunnen gebruiken. En dat die kosten niet voor ons wat betreft op dit beheerkosten vallen, maar meer passen bij de ontwikkeling en data en geld dat we uitgeven aan algemene IT-ontwikkeling. Dat was onze oproep. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Woudstra. Dan voor de tweede termijn. Mijnheer Wit, ga uw gang.

De heer Wit: Ja, dank u wel voorzitter. Ik begin even bij Wij. Rijswijk. Onzeker over de toekomst als we dit nu op deze manier vaststellen. Ja, het beleid blijft natuurlijk gewoon in principe, of het nou 2024 is of 2025 is, in de eerste instantie gewoon als we dit vaststellen, zullen we het beleid willen voorzetten. Maar we moeten gewoon gaan kijken: hoe gaan we dat dekken? Zit daar een risico in dat we niet alles kunnen dekken? Ja, het is niet voor niets een herijkingsoperatie richting het kaderdebat. En dan zullen we dingen moeten laten. Dat is de consequentie die hier dan uit kan komen. Ik probeer dat te voorkomen. Vanuit ook mijn portefeuillerol denk ik dat dat de enige rol is die ik op een goede manier zou moeten kunnen oppakken. Maar nogmaals, integrale afweging. Het gat wat eraan komt, moet ergens door mee gevuld worden. Ik vind persoonlijk dat dat niet vanuit onderhoud moet, en dat pleidooi dat ondersteunt u gelukkig, maar ja, het is nog steeds wel een discussie die we moeten gaan voeren.

De voorzitter: Mijnheer Van Dam, u wilt kort interrumpen slash reageren, ga uw gang.

De heer Van Dam: Ja, één aanvullende vraag. Wie bepaalt dan ... Ja wij, denk ik. Of komt er een voorstel vanuit het college om dan iets te laten uit dit plan? Hoe gaat dat dan in zijn werk straks?

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Wit.

De heer Wit: Nou ja, richting de kadernota zullen wij dus een herijkingsvoorstel moeten gaan doen en dat zal dan vastgesteld moeten worden door de raad, vermoed ik. En ik ga even, dat is even vooruitlopen, want dat weet ik niet exact, maar ik denk dat dat ... Ik ben geen wethouder financiën, maar ik denk dat dat wel de route is die dan gelopen moet worden.

De voorzitter: Mevrouw Woudstra, u wilt kort daarop inhaken?

Mevrouw Woudstra: Ja. Het zou inderdaad heel vreemd zijn om voor de wegen en voor deze daar enig inzicht in te krijgen, dat als wij akkoord gaan met deze beheersplannen voor hoeveel jaren dat dan is of dat we dat elke keer bij een kaderdebat en bij de begroting terug moeten laten komen hoeveel we eraan uitgeven, ook voor het moment dat als het geld er wel is, we ook al hebben vastgesteld waar we het aan uit gaan geven, want anders moeten we elke keer opnieuw plannen behandelen. Dus op een manier ervoor gaan zorgen dat we duidelijk weten welk geld we nu akkoord geven en of we later nog akkoord geven of als er meer geld komt, dat dat dan het extra A4'tje is, dat we bij extra geld eerst gaan doen. Ik zou daar echt graag een verduidelijking van u en de wethouder op zien en ik denk dat dat voor meer mensen geldt.

De voorzitter: Dank u wel. U wilt daar?

De heer Van Enk: Ja, even met mevrouw Woudstra meedenkend. Een alternatief zou kunnen zijn dat we gewoon deze prioriteit als raad stellen, als daar een meerderheid voor is komende raadsvergadering. En dan is dat het uitgangspunt voor de heroverweging van het college. Want anders zitten we met het kaderdebat weer achter het net te vissen. En mijn ervaringen met resultaat van een kaderdebat zijn niet zo florissant, wat ermee gedaan wordt. En ik heb tijdens de begrotingsbehandeling al betoogd dat het college eigenlijk meteen zou moeten gaan heroverwegen, omdat we dit jaar al tegen het tekort aanlopen. Die 2 miljoen overschot, die zijn inmiddels waarschijnlijk al verdampt. Dus ik zou me kunnen voorstellen dat we de handen ineen slaan en een amendement maken waarin we dit tot een prioriteit bestempelen.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Wit, gaat u verder.

De heer Wit: Ja. Daar kan ik heel kort op reageren. Dat staat u vrij om dat op die manier te doen. Wij hebben gemeend het op deze manier te doen. Als u zegt: nee, we vinden dit van dusdanig belang dat het wel op een goede manier geborgd moet worden, dan staat het u vrij om dat te amenderen in de komende raadsvergadering. Wat ook duidelijk in het raadsvoorstel staat, is dat we akkoord geven op 2024 de financiën. Dus dat zou dan een amendement zijn voor de jaren erna. GroenLinks.

De voorzitter: Mijnheer Van Dam, u wilt nog interrumpen? Volgens mij is dit uw derde keer, als ik niet verkeerd heb geteld? Dus uw kansen zijn op.

De heer Van Dam: De derde keer is het beste, zeggen ze. Ja, even inhakend daarop. Kijk, daar zitten precies mijn bedenkingen. Want op het moment dat we dus nu een amendement gaan indienen, waarop we gaan zeggen: dit moeten we borgen en hier mag niemand straks aankomen, weet je niet wat je wel wegstreept. Dus als we nu zeggen: het Groenbeheersplan, die 1 miljoen euro die kaderen we af en daar komt niemand meer aan, weet je niet wat er gebeurt met jeugdzorg, weet je niet wat er gebeurt met het andere plan, het wegenplan of daar nog genoeg geld bij is. Dus ik zou daar persoonlijk vanuit Wij. Rijswijk niet een heel groot voorstander van zijn, omdat je gewoon, wij in ieder geval als raad niet het overzicht op dit moment hebben wat er met de andere portefeuilles gebeurt. Dus ik zou het voorstel van het college daarin graag afwachten.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer van Dam. Mijnheer Wit, gaat u verder.

De heer Wit: Dat is aan de raad. Daar kan ik verder niet zoveel over zeggen. U mag die afweging maken. Even kijken. GroenLinks. U geeft aan: de bomen die wij weghalen of die verdwijnen boven die 620 door droogte et cetera. Kijk, waar we voor naar de raad komen eerste of tweede halfjaarrapportage, extra middelen. Dat zal gaan om stormschade. En we hebben natuurlijk de afgelopen jaren zien we ook wel dat er door droogte al extra bomen bezwijken. En dat zien we ook bijvoorbeeld bij extreme verzadiging van de grond met water. Dus dat is al zichtbaar in hoe wij momenteel ... En in de vervangingsopgave die er momenteel loopt. Als je de vervangingsopgave, die dus al groeit, extrapoleert, dan zul je dat in de toekomst alleen maar meer zien toenemen. En natuurlijk houden we rekening met het feit dat extreme wateroverlast of droogte één van de factoren is die we mee moeten gaan nemen richting de toekomst. Ik wil echt niet zeggen dat als wij nu extreme droogte krijgen, dat ik dan over een half jaar of over een jaar kom met: ik heb nog een half miljoen nodig, want er zijn toch meer bomen doodgegaan. Het hele idee van dit Groenbeheersplan is ook dat we hier als we het vaststellen en als we straks ook voor de komende jaren het vaststellen, dat het ook een taakstellend budget is. Dat wil ik wel ook nog eventjes genoemd hebben. Ja, u zegt: zijn we niet achter de bal aan het aanrennen dan? Nee, ik denk het niet. Ik denk echt dat we goed in kunnen schatten op basis van de kennis die er bij ons is binnen groenbeheer en binnen stadsbeheer, wat ook klimaatverandering doet met ons groen. Dat geldt ook voor de plagen die we zien toenemen, heeft ook te maken met klimaatverandering. Daarom vragen we daar ook extra budget voor. Dus ja, we

houden daar zeker rekening mee. Rijswijks Belang, de PMD-containers. Ja, ik snap best dat u daar een punt van wil maken om die te gaan gebruiken. De PMD-containers, of minicontainers in het algemeen zijn voor het ophalen van grondstoffen en zijn voor om bij woningen te gebruiken. Een deel van de containers die op het terrein staan zullen ook nog weer uitgezet worden, want conform de afspraken die we gemaakt hebben, waar u ook mee akkoord bent gegaan in het grondstoffenbesluit, grondstoffenbeleid, is ook wel dat een deel van die containers, en dan hebben we het over de papiercontainers en groencontainers die daar staan, alsnog wel uitgezet gaan worden, alleen de PMD-containers zullen dat niet zijn. Ja, ik denk echt dat het verstandig is om daar op deze manier om te gaan met de openbare ruimte en overal maar lukraak containers neer te zetten, niet de bedoeling is zoals we daarmee verder willen gaan. Tevens horen ze al bij huisadres ...

De voorzitter: Mevrouw De Haan, die wil heel kort hierop interrumperen, ga ik vanuit. Ga uw gang.

Mevrouw De Haan-Niesen: Dank u wel, voorzitter. Ik hoor u lukraak zeggen in de openbare ruimte containers neer te zetten, maar dat heeft u al gedaan. Daarom hebben we er 3500 nu ergens staan loos. En het gaat om een aantal weken. Het is in het herfstseizoen, het is voor bladafval. Bladafval is ook een grondstof toch, heb ik begrepen inmiddels. Dus waarom niet die containers gebruiken? Als u daar zelf niet in meegaat, gaan we daar gewoon een amendement voor maken en gaan we kijken hoe mijn collega-raadsleden daartegenover staan om 100.000 euro uit te sparen voor eventueel een waterbuffer, die waarschijnlijk harder nodig gaat zijn dan het vervangen van bladcontainers. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Wit, gaat u verder.

De heer Wit: Het staat u vrij om te amenderen. Ik wil nog wel even zeggen dat die 45.000 euro voor die waterbuffer is slechts het onderzoek. Dat is niet de aanleg. Dat is vele malen meer. Even kijken, had ik nog meer. Ja, de ganzenpoep had ook nog verhelderende vragen over gesteld.

De voorzitter: Mijnheer Wit, u zag zelf al de hand omhoog schieten. Dus ik ga hem nog een keer aan mevrouw De Haan-Niesen geven, als het heel kort is.

Mevrouw De Haan-Niesen: Ik ga bijna zeggen: 45.000 euro voor een onderzoek voor een waterbuffer. Het schijnt nodig te zijn, die waterbuffer, heb ik inmiddels begrepen. Maar 45.000 euro voor een onderzoek heeft u nodig. En dat kunt u ergens vandaan halen door om te denken binnen deze gemeente en andere producten te vervangen voor andere producten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Wit, gaat u verder.

De heer Wit: Ja, dank u wel voorzitter. De ganzenpoep. Daar heeft u nog vragen over gesteld. Wij maken die dertig keer, dertig weken lang iedere week op vrijdag, dus voor het weekend, schoon. ChristenUnie. Wat is sneller, gemeentelijk rioolplan of straks onder de omgevingsvisie of de egalisereserve, rioleringsegalisereserve? Ik weet het niet, ik heb echt geen idee. Ik vind beide opties interessant om te onderzoeken. Moet het onderzoek plaatsvinden? Ja natuurlijk, het liefst wel. Dus we gaan kijken of daar een mogelijkheid binnen is. Maar nogmaals, ik geef het nogmaals aan, het is een onderzoek wat uitgevoerd wordt. Een waterbuffer is over het algemeen een civieltechnische installatie die behoorlijk wat meer geld gaat kosten. Dus reken u niet direct rijk. De inzet van vrijwilligers heeft u ook gevraagd. Ik denk dat ik net al wel iets gezegd heb over de Binnenbaan. Ja, ik heb niet echt inzichtelijk hoe momenteel het loopt met de Binnenbaan. Ik weet wel dat er heel hard gewerkt wordt en dat dat goed gaat. Maar hoe dat in de toekomst en hoe die ontwikkeling gaat, dat weet ik even niet. Dat zou ik bij mijn collega Van Malsen moeten controleren, want die gaat daarover als ik het goed heb. Maar nogmaals, als wij de mogelijkheid hebben,

proberen we natuurlijk de Binnenbaan wel te blijven inzetten, want het is voor ons een hele praktische en nuttige manier om mensen aan het werk te houden en om een deel van het werk te kunnen doen. Ja. D66 heeft nog een vraag gesteld over vindbaarheid van de kaarten. Ja, ben ik met u eens. Communicatie en die hele ontsluiting daarvan, die gaat via ... De bedoeling is dat dat via een groene hub gaat en die groene hub is momenteel in ontwikkeling en daar zou je alle operationele zaken, groene zaken moeten kunnen raadplegen. Maar daar zijn we nog mee in ontwikkeling. Voorzitter, daarbij mijn tweede termijn beëindigd, als mevrouw ...

De voorzitter: Kijk eens hoe snel die omhoog ging toen u wilde afronden. Mevrouw Woudstra, ga uw gang.

Mevrouw Woudstra: Heel kort. En het budget voor die groene hub staat waar of moet nog gevonden worden?

De voorzitter: Dank u wel. Ga uw gang, mijnheer Wit.

De heer Wit: We zijn er al heel druk mee bezig, met die groene hub, dus dat zit al binnen de bestaande budgetten.

De voorzitter: Fantastisch. Dan kunnen we hem wat dat betreft denk ik voor de twee termijnen afsluiten en dan kan er ik denk ik wel van uitgaan dat het een bespreekstuk gaat worden? Ik zie iedereen heel ijverig knikken. Ja. Dan gaat hij als bespreekstuk naar de raad. Bij dit voorstel waren er wel nog wat schriftelijke vragen ook ingediend. Zijn die voor de indieners even voor zover tijdens het pingpongen zeg maar genoeg beantwoord of is de schriftelijke beantwoording volgende week nog steeds zeer gewenst? Wie zwijgt, stemt toe. Dus bij deze nog even één keer voor de zekerheid.

11. Vragenuur

De voorzitter: Dan is wat mij betreft agendapunt tien afgerond en schieten we gelijk door naar agendapunt vijftien? O, hier vijftien. Maar goed, elf. Veel logischer ook dan vijftien. Het vragenuur.

a. Vragen Fractie BvR - Rijswijk Buiten

De voorzitter: Dan beginnen we bij agendapunt elf A. Dat zijn vragen van de fractie Beter voor Rijswijk met betrekking tot Rijswijk Buiten. Wie van de twee heren mag ik? A, kijk. Nou, ik zou zeggen ga u gang, mijnheer Braam.

De heer Braam: Bij mij staat hij inderdaad onder vijftien A trouwens hoor. Maar goed, what's in a name? Gaat over Rijswijk Buiten. Van een aspirant koper vernamen wij dat op meerdere deelprojecten bezwaar is aangetekend en dat de bezwaren inmiddels door de gemeente zijn behandeld, helemaal doorlopen zijn en er inmiddels vervolgpcedures zijn opgestart. We hebben een paar vragen daarover. Is het juist dat er een aantal deelprojecten stilliggen vanwege bezwaarpcedures? En uiteraard zijn we dan ook nieuwsgierig welke? Is het juist dat het gewijzigd parkeerregime daarbij een belangrijke rol speelt? Kunt u aangeven wanneer de leden van de gemeenteraad hierover zijn ingelicht? En uiteraard zijn we erg nieuwsgierig wat de nieuwe schade is die door dit uitstel ontstaat? Voorzitter, dat zijn onze vragen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Braam. Dan geef ik het woord aan wethouder Van de Laar. Ga uw gang.

De heer Van de Laar: Het is inderdaad één project is een beroep tegen de omgevingsvergunning ingesteld. Dat is dus niet een aantal projecten. Omdat er beroep is ingesteld, ga ik daar niet heel erg inhoudelijk op in. Dat is de wijze waarop we dat doen. We weigeren eigenlijk ook insprekers op het moment dat er een beroepsprocedure loopt, want daar wilde men geloof ik ook gebruik van maken. Dus ik zal wat terughoudend zijn over veel inhoudelijke informatie delen, maar dat wordt natuurlijk allemaal gewoon in de procedure meegenomen en getoetst door de rechter. Dat heeft inderdaad te maken met parkeren. Niet met een gewijzigd parkeerregime, er is gewoon een parkeerregime en dat wordt bestreden, namelijk dat de bezwaarmaker zegt dat er te weinig parkeerplaatsen worden gemaakt. En iedereen kan gebruikmaken van zijn recht om formeel beroep in te stellen. En daar houden we ook rekening mee. Dus nou ja, als het dat niet zou zijn, zou het sneller gaan. Maar in principe staat daar gewoon een beroepstermijn voor natuurlijk. De leden van uw gemeenteraad worden in de regel niet ingelicht op het moment dat er beroep wordt ingesteld. Dat gebeurt wel vaker bij projecten en bijvoorbeeld bij de bijeenkomst wordt dat dan informeel gedeeld. Dat is niet iets wat we standaard een raadsinformatiebrief over sturen. Tenzij dat zo lang duurt of zulke complexe zaken zijn, denk aan DSM, dat dat met zulke effecten heeft. Maar ja, dat is hier niet het geval. De vraag is hoelang dat gaat duren. Dat heeft alles te maken met de zittingsdatum van de rechter eigenlijk en de snelheid van de behandeltermijn. Er staan een x aantal weken voor, maar je ziet dat de Raad van State dat vaak nog wat verlengt. Dus op dit moment is er geen sprake van dat dat heel veel schade zal opleveren voor de grondexploitatie. Als dat wel echt lang gaat duren, dan kunnen wij die gronden niet uitgeven. Daar moeten we dan mee wachten. Met andere woorden, dan kunnen we niet afboeken, dan moeten we langere financiering aanhouden, moeten we meer rentekosten betalen. Dus een beroep heeft altijd wel een effect. Maar ik zou nooit inwoners dat recht willen ontfemen om een beroep in te stellen. Voor de kopers is het natuurlijk ongelooflijk vervelend, maar ook dat is onderdeel van het proces en hoe we dat zo geregeld hebben in Nederland met elkaar. Dus dat in het kort over de Parels.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van de Laar. Mijnheer Braam, heeft u daar nog een korte vervolgvraag wellicht op of vond u het meer dan voldoende?

De heer Braam: nee voorzitter, want hij heeft het antwoord wat ik nog wilde horen, dat werd letterlijk in het slotwoord, de Parels, al aangegeven. Het vermoeden bestond al dat het daarom ging, om dat project. U heeft geen indruk wanneer de Raad van State dat behandelt en wanneer in ieder geval kopers dan hun proces kunnen voortzetten?

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Braam. Ga uw gang, mijnheer Van de Laar.

De heer Van de Laar: Nee. En er is ook geen voorlopige voorziening aangevraagd. Dat zou het iets versnellen, want dan zou de rechter zeggen of iets meer gedwongen worden eigenlijk om een uitspraak te doen over hoe snel dat zou gaan, maar dat is niet gebeurd. Dus het is even afwachten.

b. Vragen Fractie D66 RA 23060 en RA 23065

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan wij verder naar agendapunt elf B, de vragen van de fractie D66 betreffende RA23060 en RA23065. Ja? Nou ik zou zeggen, ga uw gang.

Mevrouw Van der Weij: Ja, we hadden vragen naar aanleiding van de brieven over verkeersveiligheid in Rijswijk. Dat is natuurlijk altijd een zorgpunt voor ons. Wij vroegen ons af: herkent de wethouder deze plek als onveilig? En de één is wat globaler beschreven, maar zoals onder andere schoolzones, fietspaden en dergelijke en de ander is heel specifiek. Waar ook de inspreker natuurlijk over sprak. Wordt daar nu al actie op ondernomen, zowel op de veiligheidskant, maar ook op het hufgedrag,

waar we al eerder een motie over hebben aangenomen en ingediend? Ik ben benieuwd naar de update daarvan. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van de Laar, ga uw gang.

De heer Van de Laar: Er zijn twee raadsadressen. Eén is een algemene oproep of nou ja, op heel veel verschillende punten, bijna een politiek programma zou je kunnen zeggen. Nou, daar kunt u zelf wel op reageren. Maar we hebben net afgesproken dat het college daar de beantwoording van regelt met een afschrift wat naar u toe gaat, waarvan we in het verkeersactieplan, veiligheidsactieplan onderkennen dat we schoolzones inderdaad als omgevingen zien waar de veiligheid prioritair verbeterd moet worden. We hebben al heel veel schoolzones, die zijn al ingevoerd. Het zijn er nog maar één of twee die ingevoerd moeten worden en dat hebben we daarin afgesproken dat dat gaat gebeuren. Ja algemeen of fietspaden onveilig. Ja, daar kan ik niets anders over zeggen dan dat we al heel veel hebben gezegd. En dan gaat het bij een andere raadsinformatiebrief heel specifiek over één plek en dat is niet een plek die bij ons qua ongevallen uit de hotspotanalyse komt, om het zo te zeggen, maar dat wil niet zeggen dat er regelmatig wel ongelukken gebeuren. In de buurt, de Schaapweg is natuurlijk een bekende plek waar regelmatig ongelukken en ook ongevallen zijn gebeurd. Een hotspot is bijvoorbeeld de Churchilllaan en de afslag naar de Prinses Margrietsingel. Hotspot is de Churchilllaan en de Schaapweg, waar echt veel ongelukken gebeuren. En dit is wel een moeilijk punt. Dat ben ik wel met de spreker eens. Maar we hebben net ook afgesproken dat we dat zullen beschouwen en de spreker en daarmee ook uw raad van inhoudelijke beantwoording zullen voorzien.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van de Laar. Voldoende, mevrouw Van der Weij?

Mevrouw Van der Weij: Ja dank u wel, voorzitter. Voor nu voldoende. We wachten de informatie af.

De voorzitter: Perfect, dank u.

c. Vragen Fractie Rijswijks Belang RB Aanleg zebrapad Rembrandtkade

De voorzitter: Dan hebben we nog vragen elf C. Vragen van de fractie Rijswijks Belang. De RB betreffende de aanleg zebrapad. O nee, sorry, RB is de afkorting van Rijswijks Belang uiteraard. Aanleg zebrapad Rembrandtkade. Mevrouw De Haan-Niesen, ga uw gang.

Mevrouw De Haan-Niesen: Dank u wel, voorzitter. Inderdaad. De vraag is vanuit onze fractie naar aanleiding van omwonenden van de Rembrandtkade, buurtbewoners en andere inwoners van Rijswijk om eens te onderzoeken of er bij het bruggetje, en dat bruggetje ligt dan richting Oud Rijswijk op de Rembrandtkade, of er voor en na het bruggetje een zebrapad aangelegd kan worden. Het bruggetje wordt veel gebruikt om de oversteek te maken naar onder andere de Rijswijkse markt op zaterdag en er wordt daar veel te hard gereden. Op de foto ziet u ook mensen staan wachten en soms moet men lang wachten, want de Rembrandtkade is natuurlijk ook best wel een doorgaande route. Dus de vraag is dan nogmaals of er een onderzoek gepleegd kan worden om te kijken of er een zebrapad aangelegd kan worden en of na onderzoek deze aangelegd kan worden. En als dat niet kan, waarom niet?

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van de Laar, ga uw gang.

De heer Van de Laar: Ja, dank u wel. We hebben al vaker overwogen of in ieder geval naar aanleiding van de vragen die gesteld zijn, om daar een zebrapad te maken, omdat dat inderdaad de voetgangersoversteek is op de hele kade, die door een singel van elkaar wordt gescheiden. Dus het is fijn om naar de overkant te lopen, want de situatie is dat het één baan is die je over moet steken

waar het verkeer van één richting komt. Dat is een hele overzichtelijke situatie. En de hoeveelheid voetgangers legitimeert eigenlijk niet om daar een zebrapad aan te leggen, wat ook juridische consequenties heeft, want een voetganger heeft daar voorrang en dat is precies op een stuk waar inderdaad, zoals u terecht zegt, de auto's al aardig op snelheid zijn. Dus halverwege ergens de Rembrandtkade. Dus dat leidt ertoe dat we niet voornemens zijn daar een zebrapad aan te leggen, omdat dat mogelijk ook zou kunnen leiden tot een schijnveiligheid. Namelijk, het zebrapad geeft aan: de voetganger heeft voorgang, maar de auto's komen daar heel hard aangereden. Althans, we hopen binnen de maximaal toegestane snelheid van 50 op dit moment, wat al vrij hoog is. Ik hoor mijnheer Van Enk al zeggen: 50 is eigenlijk te hard op die plek. En ik heb onlangs met inwoners gesproken van de VVE, die daar een indringend beroep op hebben gedaan: de hele Rembrandtkade is eigenlijk wat dat betreft heel onveilig geworden en zijn er niet andere maatregelen? En daar heb ik met de inwoners over afgesproken: laten we gaan kijken wat voor maatregelen inderdaad genomen zouden kunnen worden op de Rembrandtkade om niet schijnveiligheid te creëren, maar echte veiligheid. En misschien kunt u daarover meedenken, over wat we zouden kunnen doen aan de verkeerssnelheid ter plekke.

De voorzitter: Ik zie een hele mooie uitnodiging, mevrouw De Haan-Niesen.

Mevrouw De Haan-Niesen: Ja, dank u wel voorzitter. Uitnodiging aangenomen. Alleen, een zebrapad en schijnveiligheid, die volg ik niet. Want als er een zebrapad ligt, bent je verplicht om eigenlijk al ruim van tevoren te gaan remmen als je mensen ziet staan bij het zebrapad. Dus het komt bij mij niet over als schijnveiligheid. Je moet gewoon stoppen. Simpel.

De voorzitter: Dank u wel. U mag er nog uiteraard op reageren, mijnheer.

De heer Van de Laar: Ja, dat klopt helemaal. En waar zebrapaden veel worden neergelegd, natuurlijk ook bijvoorbeeld is bij kruispunten, waar de auto vanzelf al eigenlijk in een situatie terechtkomt dat die afremt. Maar midden op de Rembrandtkade is dat niet het geval. En ook het overzicht wat je hebt als auto is het gek als daar ineens een zebrapad gaat liggen. Dat is dezelfde redenering die gemaakt is bij de Generaal Spoorlaan, waar ook vaker wordt gevraagd om een zebrapad. Maar dan moet je echt een situatie anders gaan inrichten. Dus zoals het er nu is, is een zebrapad denken wij niet dat dat de veiligheid gaat opleveren. Maar mogelijk wel andere maatregelen, want het is terecht zoals bewoners zeggen, dat ze daar veel last hebben en het akelig vinden eigenlijk dat er mogelijk ongelukken gebeuren.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw De Haan-Niesen, voldoende? Mooi. Ik hoor wel hoe jullie onderonsje geweest is betreffende de verkeersveiligheid. Dank u wel.

d. Nagekomen vragen RIB's D66

De voorzitter: Dan hebben we nog elf D. Dat zijn nagekomen vragen van de fractie D66 over een aantal RIB's. Ik wilde niet dat gelijk op die manier zo formuleren, maar die waren misschien op een ander tijdstip binnengekomen dan gepland. Dus u mag ze even toelichten, mevrouw Woudstra. En dan worden ze schriftelijk beantwoord.

Mevrouw Woudstra: Dank. Er stond heel netjes bij dat ze te laat waren. Dus dat hoeft niet nog zes keer herhaald. Dat weten wij ook. Alleen wilden wij de wethouder de kans ge... Ja, ze waren er niet om twaalf uur, gek hè als er mensen ziek zijn. Nee, dus dat klopt. Alleen wilden we ze heel even de kans geven aan de wethouder om ze niet schriftelijk af te doen, maar hier te doen als dat kort kan, omdat het met name procesvragen waren en we dachten: dat kun je dan wel helemaal schriftelijk gaan beantwoorden, maar dat is dan ook zo'n ding. Als de wethouder zegt: dan doe ik het toch liever

schriftelijk, vinden wij ook prima. Maar we horen graag waar de voorkeur in dit geval van het college, gezien het laat zijn, naar uitgaan.

De voorzitter: Ik geef graag het woord aan de wethouder. Ga uw gang.

De heer Van de Laar: Ja, ik heb er de hele avond voor gezeten. Althans, nou ja. Maar het zijn niet alle vragen, het is alleen vraag één en vier waar ik iets over wil zeggen en dan hoeven die misschien niet meer schriftelijk beantwoord te worden. Over de eerste fase van de omgevingsvisie. Fijn dat de raadsleden aanwezig waren bij die avond over de omgevingsvisie dat het ging over de verschillende scenario's die er zijn. Die worden dan nu verder uitgewerkt inderdaad, dat is het proces dat we met elkaar, met uw raad hebben afgesproken en die worden verwerkt in het concept omgevingsvisie. En voor de zomer komen er geloof ik nog twee bijeenkomsten, hebben we gisteren met de heer Wit en ik om gevraagd met de raad, onder andere over de resultaten van de participatie die is geweest en vervolgens hoe die concept omgevingsvisie eruitziet. Dus dat is geen toezegging, maar dat is een bevestiging van een proces wat we hebben afgesproken, voor de volledigheid. En vier, het gebiedspaspoort heeft niets met onderhoud te maken. Het gebiedspaspoort voor De Voorde is het ruimtelijk kader dat wij meegeven bij de verkoop over: wat kan daar gebeuren? Dus er zijn heel veel, of ja heel veel, er zijn toch een aantal partijen die het graag zouden willen kopen als ze er een groot appartementencomplex of een zorgcomplex of zoiets dergelijks naast willen zetten en dat strookt niet met het gebiedspaspoort zoals we het nu hebben opgesteld, met de landgoedbiotopenvisie van de provincie, et cetera. En dat zit allemaal in dat gebiedspaspoort. U bent in de brief ook geïnformeerd over het feit dat we dat gebiedspaspoort samen opstellen, hebben opgesteld, met de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed. Die hebben dus aangegeven dat we, om ook een goede verkoop te bevorderen, het van belang is, en het monument in stand te houden, dat we ook een aantal ingrepen doen om alleen al het pand al casco in goede staat te kunnen verkopen. Dus en daar moeten we nu verder onderzoek naar doen. Voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van de Laar. Dan kan ik concluderen dat wij aan het einde zijn gekomen van de beantwoording van de vragen van mijnheer Van de Laar. Dan wil ik graag het woord geven aan mijnheer Wit.

De heer Wit: Ja, het gaat eigenlijk alleen even over de RIB 2318, woningisolatie. Die andere RIB, dat is van mijn collega Van Malsen, dus die zal schriftelijk komen. De vraag die gesteld wordt, gaat over de NHG-grens, wat kan voor VvE's. Dus kunnen huiseigenaren een brief van de gemeente krijgen op basis van het Kadaster? Honderd procent zeker durf ik het niet te zeggen, maar voor vrij grote zekerheid gaan wij niet op basis van het Kadaster brieven sturen naar inwoners. Ook omdat Kadasterinformatie, als het gaat om de waarde van woningen, niet altijd helemaal op orde is. En als je dan die NHG-grens gaat aanhouden, dan zou het kunnen zijn het ene wel onder en het andere bovenkomt. We zijn actief aan het informeren over de mogelijkheden die er zijn via alle media die ons ter beschikking staan. Maar echt op huisadresniveau brieven gaan sturen, voor zover ik het weet, gaan we dat niet doen.

De voorzitter: Mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: Dan de hele korte vraag: en geregistreerde VvE's, ontvangen die wel een brief?

De voorzitter: Mijnheer Wit.

De heer Wit: En daar moet ik schriftelijk op terugkomen.

De voorzitter: Mooi. Dan kan ik nu concluderen dat we ook aan het einde zijn van de beantwoording van mijnheer Wit. En daarmee ook het einde van de vergadering.

12. Sluiting

De voorzitter: Dan wil ik bij deze ook de vergadering sluiten en dank ik iedereen voor de aandacht en het voorzitten van mevrouw Woudstra in de eerste sessie. Dank u wel.